

Europeiska
kommissionen

PANORAMA

HÖST 2016 / Nr 58

En EU-agenda för städer

APULIEN
HAR HÖGA
AMBITIONER

ATT
UTVECKLA
EN CIRKULÄR
EKONOMI

Regional- och
stadspolitik

PANORAMA

LEDARE	03	COHESIFY OCH EUROPEISK IDENTITET.....	36
AGENDA FÖR STÄDER.....	04	KAMPANJEN "EUROPE IN MY REGION"	38
REGIOSTARS-FINALISTER.....	10	INTERVJU MED MARJORIE JOUEN.....	40
ÖKAD FINANSIERING TILL MECKLENBURG-VORPOMMERN	14	STORSKALIG ÖPPEN NÄTKURS: EU-FINANSIERING FÖRKLARAS	42
ATT UTVECKLA EN CIRKULÄR EKONOMI	16	NYHETER I KORTHET.....	43
REGIONAL INNOVATION I FINLAND.....	20	KAMPEN MOT MAFFIAN.....	45
PORTUGAL PRIORITERAR INVESTERINGAR	21	PORTAL HJÄLPER SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG I HÅLLBARTT TRANSPORTPROJEKT	46
FINANSIERING TILL FÖRETAG I LANGUEDOC	23	PROJEKT FRÅN GREKLAND OCH ÖSTERSJÖREGIONEN.....	48
STOCKHOLMS HÅLLBARA STADSUTVECKLING	24	KARTOR: VÄGTILLGÄNGLIGHET.....	50
FÅNGAT PÅ BILD I SLOVENIEN.....	26	AGENDA.....	52
KONFERENSEN "SMARTA REGIONER".....	28		
APULIEN FÅR STOR UPPMÄRKSAMHET.....	30		

04

10

36

46

I detta nummer ...

Välkommen till höstnumret 2016 av *Panorama*. I huvudartikeln tittar vi närmare på EU-agendan för städer, som den fastställts i Amsterdampakten som godkändes under sommaren. Vi undersöker hur planerna ser ut för att förbättra livet för stadsbor i hela EU. Vi tar också en titt på hur kommissionens nya åtgärds paket för att främja en cirkulär ekonomi kan bidra till att minska avfall och stimulera hållbarhet. I vår serie av djupgående reportage om en europeisk region har nu turen kommit till Apulien i Italien, och detta reportage innehåller en intervju med regionens president och ett urval av den senaste tidens framgångsrika projekt.

Dessutom betraktar vi utvecklingen av smarta specialiseringsstrategier. I avsnittet "Med egna ord" ges ordet till aktörer från Finland, Frankrike, Tyskland, Portugal och Sverige. Projektdelen

innehåller bidrag från Östersjöregionen och Grekland, medan det utökade projektet bjuder på mer detaljerad information om en grön mobil lösning i Nederländerna.

Jag önskar er en trevlig läsning.

Ana Paula Laissy

ANA-PAULA LAISSY

Chef för kommunikationsenheten, generaldirektoratet för regional- och stadspolitik, Europeiska kommissionen

LEDARE

Mycket har hänt under perioden 2007–2013. Vi drabbades av den största ekonomiska och finansiella kris som unionen någonsin har varit med om. Vi fick välkomna tre nya medlemsländer i EU. Och vi antog en ambitiös samling mål som ska vara uppfyllda år 2020, nämligen Europa 2020-strategin.

För att bedöma hur bra sammanhållningspolitiken har kunnat anpassas efter alla dessa krävande omständigheter har kommissionen nyligen publicerat resultaten av en utvärdering som omfattar regionalpolitik under perioden 2007–2013.

Utvärderingen genomfördes av oberoende experter som intervjuade över 3 000 mottagare och 1 000 anställda på förvaltningsmyndigheter som ansvarar för genomförandet av programmen, och visade i vilken utsträckning EU-medel påverkar ekonomin.

Under 2007–2013 investerades 270 miljarder euro genom Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden. Denna finansiering utgjorde en viktig finansieringskälla för många medlemsländer och uppgick till mellan 20 och 50 procent av tillgängliga materiella investeringar i de flesta länder. I ett medlemsland (Ungern) uppgick den till hela 57 procent.

Utvärderingen visade att dessa investeringar stödde 250 000 små och medelstora företag, och hjälpte till att skapa en miljon arbetstillfällen mellan 2007 och 2013, vilket motsvarar en tredjedel av alla nettoarbetstillfällen i EU under denna period. Dessutom förväntas 2,74 euro av ytterligare BNP genereras för varje investerad euro vid 2023.

Dessa positiva effekter sträcker sig till varje EU-region och medlemsland, och förbättrar medborgarnas levnadsstandard inom områden som transport, miljö, energieffektivitet, utbildning och hälsovård.

Utvärderingen var också en möjlighet att avgöra eventuella förbättringar. Den bekräftade till exempel vår övertygelse om att tydligare mål och system krävdes för att följa upp framstegs- och utvärderingsresultat i programmen.

Dessa punkter har redan tagits upp i reformen för åren 2014–2020. Dessutom görs kontinuerliga insatser – av kommissionen och beslutsfattarna i medlemsländerna – för att ytterligare förbättra den resultatorienterade strategin i vår politik i framtiden.

Eftersom levererade resultat – att förbättra livet för 500 miljoner EU-medborgare – är det som betyder mest.

I detta nummer av *Panorama* ges många konkreta exempel och verkliga berättelser samt vittnesmål från personer som är direkt involverade i sammanhållningspolitiken, vilket visar hur EU-medel kan bidra till detta mål. ■

CORINA CREȚU

EU-kommissionär med ansvar för regionalpolitik

Upprätta partnerskap för att förbättra stadsområden

Den 30 maj enades ministrar med ansvar för stadsfrågor om Amsterdampakten, vilken etablerade EU-agendan för städer. Den 24 juni godkändes den formellt av rådet för allmänna frågor. Deras mål är att börja arbeta tillsammans med alla aktörer på lika villkor för att förbättra EU:s städer och förorter.

Stadsområden, hem till de flesta EU-medborgare och motorerna i EU:s ekonomi, kommer att gynnas av en innovativ gemensam strategi för att utveckla och genomföra politik med lokalt fokus, men med en betydande europeisk dimension. Genom att etablera partnerskap mellan städernas myndigheter, medlemsländerna, EU-institutionerna och andra aktörer, däribland icke-statliga organisationer och företag, kommer agendan för städer att stödja EU:s ekonomiska och sociala utveckling.

Den syftar till att ge medborgarna nya möjligheter, förbättra deras livskvalitet och ta itu med viktiga utmaningar för städerna, från sysselsättning och social inkludering till rörlighet, miljö och klimatförändringar.

Smart och hållbar tillväxt för alla

Europeiska unionen är ett av de mest urbaniserade områdena i världen. Mer än 70 procent av EU:s medborgare bor i en stad, förort eller liknande stadsområde, en siffra som enligt FN

förväntas stiga till 80 procent fram till 2050. Mer än 70 procent av alla jobb i Europa finns i stadsområden, och 80 procent av befolkningen i åldern 25-64 år med högre utbildning lever i städer.

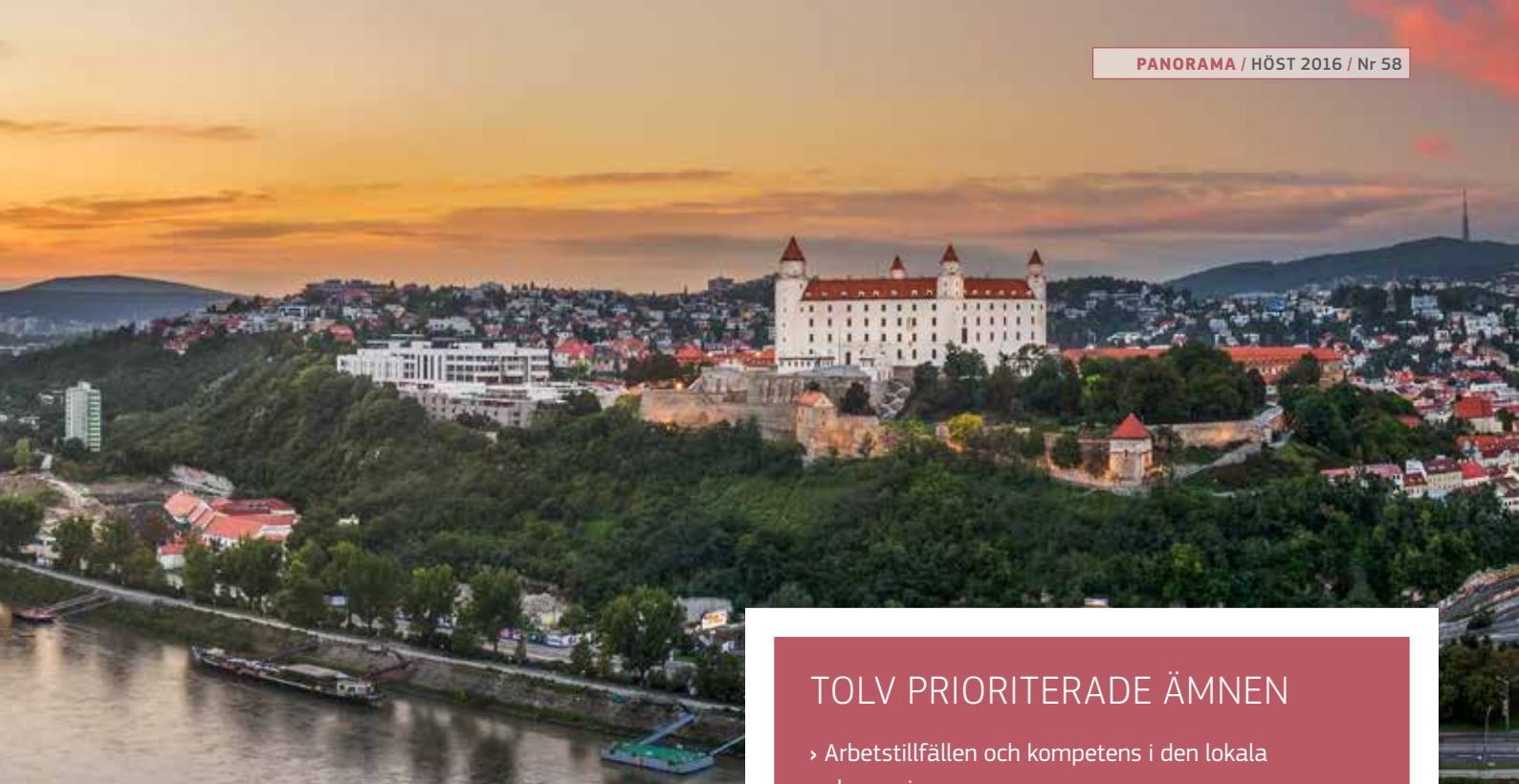
Städernas framsteg kommer alltså att ha en betydande inverkan på den ekonomiska, sociala och miljömässiga utvecklingen i hela Europa, och kommer att vara en viktig faktor när det gäller att uppfylla målen i Europa 2020-strategin för smart och hållbar tillväxt för alla.

Men städer och förorter är också platser där utmaningar som segregation, arbetslöshet och fattigdom är koncentrerade. Agen-

KOMMER SNART...

Rapporten om levnadsförhållandena i europeiska städer

I Rapport om levnadsförhållandena i europeiska städer: städerna visar vägen till en bättre framtid visas hur städerna bidrar till europeiska målsättningar och strategier. Städerna spelar en nyckelroll när det gäller att främja innovation och utbildning, stödja social integration och minska utsläppen av växthusgaser. Det visar på resurseffektiviteten i städerna och med rätt styre kan detta ökas ytterligare. Denna rapport skapades för att stödja EU-agendan för städer och den nya agendan för städer. Den kommer att presenteras i Bryssel i oktober.

^ Bratislava, Slovakien

dan för städer erkänner därför städernas roll när det gäller att ta itu med några av Europas mest akuta socioekonomiska frågor, och bygger på den viktiga roll som urbana myndigheter spelar som den regeringsnivå som ofta är närmast medborgarna.

Enligt Corina Crețu, EU-kommissionär med ansvar för regionalpolitik: "Städerna är centrum för kreativitet och motorer för den europeiska tillväxten, men de står inför stora utmaningar som socialt utanförskap, luftföroreningar och arbetslöshet. Vi måste ta itu med dessa problem tillsammans. Vårt åtagande att ha en agenda för städer visar att vi sätter stadsfrågor högre på vår agenda och är redo att lyssna mer på våra städer när det gäller vad som fungerar för dem och vad som behöver förbättras."

Agendan för städer kommer att etablera tolv partnerskap som vardera omfattar 15 till 20 aktörer som samarbetar på lika villkor för att ta itu med tolv prioriterade områden.

På det socioekonomiska området inbegriper dessa prioriteringar att utveckla arbetstillfällen och utbildning i den lokala ekonomin, bekämpa fattigdom i städerna och ta itu med bostads- och rörlighetsfrågor samt initiativ för att stödja integrationen av invandrare och flyktingar. Miljöutmaningar är också ett viktigt fokusområde, bland annat hållbar markanvändning, utveckling av den cirkulära ekonomin, klimatanpassning, energianvändning och luftkvalitet.

Dessutom kommer andra frågor att behandlas, som övergången till en digital ekonomi, ansvarig offentlig upphandling och genomgående teman, såsom små och medelstora städer, kopplingar mellan stads- och landsbygdsområden och innovation.

TOLV PRIORITERADE ÄMNEN

- › Arbetstillfällen och kompetens i den lokala ekonomin
- › Fattigdom i städerna
- › Bostäder
- › Integration av invandrare och flyktingar
- › Hållbar markanvändning och naturbaserade lösningar
- › Cirkulär ekonomi
- › Klimatanpassning
- › Energiomställning
- › Rörlighet i städer
- › Luftkvalitet
- › Digital övergång
- › Innovativ och ansvarsfull offentlig upphandling

Prioriterade projekt

Fyra pilotpartnerskap – med fokus på bostäder, integrationen av invandrare och flyktingar, fattigdom och luftföroreningar – har redan inletts, och andra ska påbörjas under det kommande året.

Amsterdam samordnar till exempel projektet som fokuserar på integrationen av invandrare och flyktingar. Med utgångspunkt i lokalsamhällets vilja och integrationskapacitet kommer initiativet att behandla bostäder, kulturell integration, tillhandahållande av offentliga tjänster, social inkludering, utbildning och arbetsmarknadsåtgärder, samt skapa möjligheter för andra och tredje generationens invandrarfamiljer.

- ✓ Regionkommitténs forum om EU-agendan för städer i Amsterdam den 30 maj 2016: från vänster: Raffaele Cattaneo, ledamot i regionkommittén och ordförande för regionalrådet i Lombardiet, Corina Cretu, EU-kommissionär för regionalpolitik, och Ronald Plasterk, inrikesminister i Nederländerna.

Det treåriga projektet innebär deltagande av tre av Europeiska kommissionens generaldirektorat (regional- och stads- politik, migration och inrikes frågor samt sysselsättning, socialpolitik och inkludering). Andra intressenter omfattar organisationer som Eurocities, Europeiska kommuners och regioners råd (CEMR) och Europeiska rådet för flyktingar och fördrivna (ECRE) samt städerna Aten, Berlin, Helsingfors, Barcelona och medlemsländerna Portugal, Italien, Grekland och Danmark.

Nederländerna samordnar också ett pilotprojekt om luftkvalitet för att tillhandahålla konkret hjälp till städer genom att studera effekterna av luftföroreningar i stadsområden och utarbeta riktlinjer för bästa praxis när det gäller genomförandet av politiken. Dessutom kommer det att förbättra städernas kapacitet att genomföra miljöbestämmelser om luftkvalitet och att få tillgång till tillgängliga medel på både nationell och EU-nivå.

Andra pilotinitiativ omfattar ett projekt för att utveckla prisvärda bostadslösningar av hög kvalitet som samordnas av Slovakien, och ett initiativ för att bekämpa fattigdomen i städer, med fokus både på förnyelse av eftersatta bostadsområden och på den socioekonomiska integrationen av invånarna, som övervakas gemensamt av Belgien och Frankrike.

Vart och ett av dessa projekt innebär samarbete mellan experter från medlemsländerna, Europeiska kommissionen, städer, icke-statliga organisationer och andra intressenter

– som alla är jämlika partner med frihet att bestämma sitt individuella deltagande.

Nytt arbetssätt

Som kommissionär Cretu förklarar: "Det är ett verkligt flernivåstyre: EU-agendan för städer leds inte av EU (gemenskapsnivå), medlemsländer (mellanstatlig), städer eller intressenter. Det är ett nytt arbetssätt."

FINANSIERING FÖR STÄDER INOM RAMEN FÖR DE EUROPEISKA STRUKTUR- OCH INVESTERINGSFONDERNA (ESI-FONDERNA)

Under finansieringsperioden 2014–2020 är investeringar från ESI-fonderna direkt inriktade på stadsområden för att skapa bättre möjligheter för en hållbar rörlighet i städer, fysisk, ekonomisk och social förnyelse av eftersatta områden och större forsknings- och innovationskapacitet:

ESF:

1,5 miljarder euro till hållbar stadsutveckling

URBACT:

96 miljoner euro för integrerad stadsutveckling

Innovativa åtgärder för stadsutveckling:

370 miljoner euro

Interreg Europe:

425 miljoner euro, med en betydande summa för städer

ESPON:

49 miljoner euro, av vilka en del är för urbana studier

^ Amsterdam, Nederländerna

“ Vårt åtagande att ha en agenda för städer visar att vi sätter stadsfrågor högre på vår agenda ”

Corina Crețu, European EU-kommissionär med ansvar för regionalpolitik

I själva verket är agendan för städer en metod för att ta itu med stadsfrågorna mer direkt, för olika organisationer och aktörer att samarbeta närmare med städerna, och i sin tur kräva mer från städerna när det gäller hanteringen av en mängd olika utmaningar. I slutändan kommer tillvägagångssättet ha en stor inverkan på stadsutveckling och ge konkreta resultat för medborgarna.

Urbana myndigheter är naturligtvis i centrum för agendan. De utgör oftast den nivå som ligger närmast medborgarna, den första kontaktpunkten med den offentliga förvaltningen för människor i många olika frågor, och de offentliga organ som medborgarna har mer interaktion med regelbundet.

Även om EU inte har uttrycklig behörighet vad gäller stadspolitik genomförs en stor del av EU-politiken i städer, av städer. Europeiska kommissionens investeringsplan för Europa, som syftar till att mobilisera investeringar på åtminstone 315 miljarder euro under tre år för att stödja den reala ekonomin, har till exempel en betydande stadsaspekt. Av dess tio prioriteringar är sju nära kopplade till stadsområden, och fokuserar på alltifrån att förbättra medborgarnas rörlighet och utveckla energiinfrastruktur till att stödja små och medelstora företag, öka skapandet av arbetstillfällen och stärka den ekonomiska tillväxten.

Viktig i sammanhanget är att det finns en betydande efterfrågan på större deltagande från EU:s sida för att stödja stadsutveckling. Ett offentligt samråd som genomfördes 2014 visade att många städer och intressenter vill att Europeiska kommissionen ska vara mer aktiv på lokal nivå för att bidra till att göra dess politik mer effektivt och till att den kan genomföras till en lägre kostnad. I sin tur bör detta tillvägagångssätt återspegla

kommissionens principer om subsidiaritet och proportionalitet, enligt vilka EU måste koncentrera sina insatser på områden där tillvägagångssättet kan göra en verklig skillnad.

De viktigaste aktörerna

Kommissionen kommer av denna anledning att ha en central funktion i utvecklingen av EU-agendan för städer, genom att tillhandahålla expertis, genomföra åtgärder och underlätta processen. Andra aktörer som är involverade som jämlika partner är Europaparlamentet, Regionkommittén, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, medlemsländer, städer och många experter, icke-statliga organisationer och företag, som alla har uttryckt starkt stöd för agendan för städer.

Amsterdampakten erkänner också att Europeiska investeringsbanken spelar en viktig roll i finansieringen av investeringar i områden som omfattas av agendan för städer. Den ger olika typer av finansiering i städer via utlåning, finansiella instrument, en kombination av bidrag och lån för investeringar i stadsområden, och genom att ge råd till medlemsländer och städer. EIB kan delta i agendans partnerskap och kommer att vara observatör vid möten för att diskutera resultaten.

Behovet av detta gemensamma tillvägagångssätt på flera nivåer exemplifieras genom det sätt på vilket offentlig politik genomförs. I fallet med sociala bostäder anger till exempel EU vissa regler, såsom bestämmelser om energieffektiviteten i byggnader, men medlemsländerna beslutar om antalet soci-

^ De ministrar i EU som har ansvar för stadspolitik antar Amsterdampakten under konferensen om agendan för städer

ala bostäder, andra organ kan tillhandahålla finansiering och slutligen bygger städerna bostäderna och skapar kopplingen med invånarna. Det är därför viktigt att alla aktörer – från EU-nivå ner till lokal nivå och medborgarna själva – är involverade i processen.

Enligt det gemensamma tillvägagångssättet i centrum för agendan för städer kommer alla aktörer med något att bidra ha möjlighet att göra det, vilket säkerställer att ingen utsluts och att förfarandena är öppna och tillgängliga för alla.

Större inverkan till lägre kostnad

Detta tillvägagångssätt är intimt förknippat med kommissionens åtagande om bättre lagstiftning, en strategi som syftar till att se till att EU:s politik och lagar är utformade för att uppnå dess mål till lägsta möjliga kostnad.

Agendan för bättre lagstiftning säkerställer att politiken förbereds, genomförs och granskas på ett öppet och transparent sätt, informeras genom bästa tillgängliga bevis och stärks av synpunkter från berörda parter. Dessutom bedömer kommissionen de förväntade och faktiska effekterna av politik, lagstiftning och andra viktiga åtgärder i varje skede av den politiska processen – från planering och genomförande till granskning och efterföljande revidering.

Inom ramen för agendan för städer innebär detta att handlingsplaner som utformats av partnerskapen kommer att

fokusera på ett mer effektivt och konsekvent genomförande av befintlig EU-politik i städer inom olika områden som miljö, transport och sysselsättning. Kommissionen kommer också att fokusera på att underlätta tillgången till EU-medel, främja kombinationer av EU-medel och öka kunskapsbasen vad gäller frågor som rör stadsområden och utbyte av bästa praxis.

Mot bakgrund av detta tillvägagångssätt kommer kontaktpunkter i form av en internetplattform på webbplatsen Europa tillhandahålla en central dataportal för att städer och aktörer ska ha tillgång till fullständig, tillförlitlig och anpassad information om stadsinitiativ i EU.

“*Det är ett verkligt flernivåstyre. Det är ett nytt arbetssätt*”

Corina Crețu, European
EU-kommissionär med ansvar
för regionalpolitik

Enligt kommissionär Crețu: "Hittills har städerna inte varit tillräckligt involverade i utformningen av vår politik, och inte tillräckligt mobiliserade för dess genomförande, till exempel för användning av EU-medel. Tack vare EU-agendan för städer kommer detta att förändras. Vi kan göra vår politik mer effektiv och genomföra den till en lägre kostnad." ■

LÄS MER

<http://urbanagendaforthe.eu/>

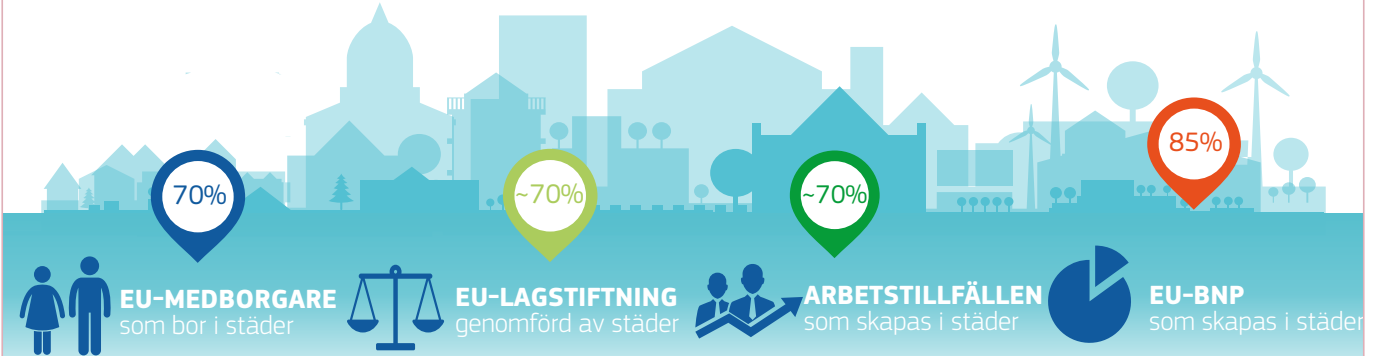
<http://urbanagendaforthe.eu/pactofamsterdam/>

EU Urban Agenda: <http://europa.eu/!nc84Rf>

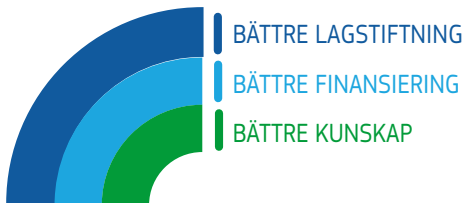

EU-AGENDAN FÖR STÄDER

ARBETA TILLSAM-
MANS FÖR BÄTTRE
STÄDER

MÅL

“Kommissionen kommer att spela en aktiv roll och fortsätta att underlätta genomförandet av EU-agendan för städer”

Corina Crețu
EU-kommissionär med ansvar för regionalpolitik

HUVUDPRINCIPER

TOLV PRIORITERADE ÄMEN

REDAN INLEDDA PARTNERSKAP

TIDSPLAN

RegioStars-priset 2016: 23 projekt når sitt slut

Årets RegioStars Awards har som tidigare år satt strålkastarljuset på Europas mest framstående regionala projekt. Expertjuryn valde ut 23 finalister, från 14 medlemsländer, från de 104 inkomna ansökningarna. Vinnarna kommer att få sina troféer den 11 oktober under den europeiska veckan för regioner och städer 2016.

DETTA ÅR KUNDE
FÖRVALTNINGSMYNDIGHETERNA
LÄMNA IN PROJEKT I FEM
PRISKATEGORIER:

SMART TILLVÄXT: framväxande möjligheter i den globala ekonomin

HÅLLBAR TILLVÄXT: cirkulär ekonomi

TILLVÄXT FÖR ALLA: integrerat boende – att bygga inkluderande och icke-segregerade samhällen

CITYSTAR: INNOVATIVA LÖSNINGAR FÖR HÅLLBAR STADSUTVECKLING

EFFEKTIV FÖRVALTNING AV FONDER: att göra skillnad genom annorlunda förvaltning.

FINALISTERNA

SMART TILLVÄXT

1. Bridge: Västra Götalandsregionen, Sverige (Europeiska regionala utvecklingsfonden – Eruf)

Programmet Bridge utvecklades för att hjälpa den svenska medicintekniska industrin att öka sin marknadsandel internationellt. De 27 deltagande medicintekniska initiativen och nystartade företagen gagnades av en bättre förståelse av marknaden och en färdplan för att utforska nya marknader. <http://www.sahlgrenskasciencepark.se/>

2. Copenhagen Cleantech Cluster: Region Huvudstaden, Danmark (Eruf)

Cleantech-projektet fokuserade på att säkerställa smart tillväxt, innovation och samarbete mellan danska cleantech-företag och kunskapsinstitutioner. Klustret skapade 1 096 arbetstillfällen, stödde 126 nystartade företag och har nu, efter fusionen med danska Lean Energy Cluster, över 170 medlemmar. <http://cleancluster.dk/>

3. Crossroads: Interreg Belgien och Nederländerna (Eruf)

Projektet Crossroads främjade hållbart samarbete mellan företag och forskningsinstitut över hela gränsen mellan Belgien och Nederländerna. De 150 deltagande företagen organiserade 25 gränsöverskridande innovationsprojekt, 13 genomförbarhetsstudier och 40 experiment, vilket resulterade i introduktionen av ett flertal nya produkter och processer på marknaden.

<http://www.crossroadsproject.eu/>

4. InfectoGnostics forskningscampus Jena: Thüringen, Tyskland (Eruf)

Att kunna diagnostisera och identifiera infektioner snabbt kan rädda liv. Som ett resultat av långvarigt samarbete mellan sektorer utvecklade teknikexperter och forskare innovativa, mer effektiva och säljbara diagnostiska PoC-tester med fotonik. <http://www.infectognostics.de/>

5. Mapping Basilicata: Basilicata, Italien (Eruf)

Syftet med projektet var att återuppliva regionens ekonomi genom att stärka närvaron av lokala små och medelstora företag på de internationella marknaderna. Detta gjordes genom att införa innovativa produktionsprocesser och modernisera bilden av vissa industrisektorer. Över 20 evenemang hölls, tre regionala varumärken lanserades och mer än 200 produkter introducerades på utländska marknader. <http://www.sviluppobasilicata.it/>

HÅLLBAR TILLVÄXT

1. Brussels Greenbizz: Huvudstadsregionen Bryssel, Belgien (Eruf)

Denna "miljövänliga företagsinkubator" stödjer företagsprojekt och nystartade företag genom att erbjuda fullt utrustade kontor, verkstadsområden och administrativa tjänster. De första resultaten är lovande och inom tre till fyra år förväntas beläggningen stiga till 90 procent, vilket skapar uppskattningsvis 200 arbetstillfällen. <http://www.greenbizz.brussels/en/>

2. Centro Bio: Bioindustri, bioraffinaderier och bioprodukter: Centro, Portugal (Eruf)

Detta innovationscampus hjälper landsbygdsområden att bli mindre beroende av energi och råvaror genom att samarbeta för att skapa innovativa produkter och tekniker baserade på cirkulär ekonomi. Projektet har redan bidragit till att inrätta 24 FoU-delprojekt och har övervakat skapandet av fyra avknoppningar, sex nystartade företag och uppföljningsinvesteringar på 125 miljoner euro. <http://www.blc3.pt/>

3. Circular Ocean (Interreg, Storbritannien/Irland/ Grönland/Norge (Eruf)

Detta projekt hittar lösningar för att återanvända marint avfall, såsom kasserade fisknät och rep. Genom sitt agerande driver projektet miljöinnovation, stimulerar effektivt och miljömässigt ansvarsfullt företagande och minskar samtidigt nivåerna av marint avfall. Potentiella nya användningsområden för kasserade material innefattar armerad betong, tegel och takisolering. <http://www.circularocean.eu/>

4. Konstruktion av avfallshanteringsanläggning för sammanslutning av kommuner för speciella ändamål Regionen Lubelskie, Polen (Eruf)

Projektet finansierade en ny avfallshanteringsanläggning med teknik som möjliggör insamling av hela det kommunala avfallet samt separat behandling av förpacknings-, organiskt, ballast, farligt och mineral avfall. Förbättringarna kommer att gynna miljön och medborgarnas hälsa. <http://www.proekob.pl/>

5. Innovativa tekniker i hanteringen av avfall från vinproduktion: Zagreb och Istriens län, Kroatien (Eruf)

Samverkan mellan vetenskapsmän, forskare och små och medelstora företag inom vinsektorn resulterade i nya och ekologiskt acceptabla tekniker för att utnyttja potentialen hos organiskt avfall från vinproduktion, vilket avsevärt minskar industrins miljöpåverkan. http://www.pbf.unizg.hr/en/departments/department_of_food_engineering/laboratory_for_technology_of_fruits_and_vegetables_preservation_and_processing/

^ Kommissionär Crețu vid prisutdelningen för RegioStars Awards 2015

TILLVÄXT FÖR ALLA

1. Academy of Social Economy: Regionen Matopolska, Polen (Europeiska socialfonden – ESF)

Projektet sammanförde personer i svåra situationer, som arbetslösa, personer med funktionshinder, flyktingar, psykiskt sjuka och missbrukare, med organisationer som hjälpte dem att återintegreras i samhället. Över 1 700 personer gynnades, liksom 245 sociala organ och 203 tjänsteorgan.

<http://www.rops.krakow.pl/>

2. Mångfald för barn: Interreg, Tirol/Alto Adige/ Trentino, Österrike och Italien (Eruf)

Fritidsaktiviteter som delas av cirka 1 800 barn och 100 lärare i Österrike och Italien har utformats för att stimulera kulturell medvetenhet. Utöver betydande förbättringar i klassrummet har projektet även förbättrat lärarnas kompetens i att främja dialog och icke-diskriminering.

<http://www.diversity4kids.eu/de/>

3. Euregio Barrierefrei: Interreg, Österrike och Tyskland (Eruf)

Syftet var att öka medvetenheten om tillgänglighetsbehoven hos personer med mentala funktionshinder via initiativ inom tillgänglig turism. En plattform på nätet skapades för att främja lämpliga semesterboenden – 90 turistanläggningar granskades och registrerade, och de flesta turistsammanslutningar i EU har nu länkat till Barrierefrei-portalerna.

<http://clw-traunreut.de/>

4. Vives Emplea – teambuilding för social och arbetsintegration: nationellt projekt, Spanien (ESF)

Detta program hjälper arbetslösa att förbättra sina sociala och yrkesfärdigheter genom gruppmöten, mentorskap och möjligheter till nätverkande. Sedan april 2014 har 44 projekt utvecklats och lockat 1 325 deltagare, varav 54 procent har hittat praktikplatser och 29 procent har börjat studera.

<https://www.accioncontraelhambre.org/es>

CITYSTAR

1. Abattoir: Foodmet med urban jordbruksverksamhet (och tillverkning): Huvudstadsregionen Bryssel, Belgien (Eruf)

Bryssels viktiga slakteriområde har förvandlats till en modern livsmedelsmarknad med runt 50 butiker och cirka 150 arbetstillfällen. Projektet syftar till att utveckla nya ekonomiska verksamheter med anknytning till livsmedelskedjan, bland annat en takterrass med köksträdgård och växthus.

<http://www.abattoir.be/en/eu-regiostars-awards>

2. Alley of change: Nordrhein-Westfalen, Tyskland (Eruf)

En ny miljövänlig cykelmotorväg har ökat koldioxidsnåla transporter i detta traditionella industriområde. Flera projekt för social inkludering och ekonomisk utveckling som utvecklades runt cykelbanan har bidragit till att skapa 2 000 arbetstillfällen i vad som nu är ett pulserande storstadsområde.

<https://www.herten.de/kultur-und-freizeit/naherholung-erholung-im-gruenen/radfahren-in-herten/zechenbahntrasse-allee-des-wandels.html>

3. Intelligent transportsystem: Wrocław, Polen (Eruf)

Restiderna i staden Wrocław har minskat och trafiken har blivit mycket mer flytande tack vare stadens innovativa transportsystem. För övervakning av trafiken och ingripande vid behov använder systemet kameror, sensorer och komplexa kommunikationsprogram för att samla in och överföra information till ett operativt nav, som för närvarande sysselsätter över 70 personer. <http://its.wroc.pl/>

2. Återupplivning av det nedre distriktet i Gdansk: Pommerns vojvodskap, Polen (Eruf)

Investeringar i infrastrukturen och samhällsstrukturen samt sociala och kulturella aktiviteter syftar till att bekämpa social utslagning, särskilt bland missgynnade familjer. Ett stort område har renoverats, 33 anläggningar har återupplivats och cirka 9 500 personer har deltagit i 210 program för social inkludering. Dessutom har fem nya arbetstillfällen skapats på stadens daghem. <http://bit.ly/2be10Mm>

RegioStars Awards

^ Kommissionär Crețu och juryordföranden och EU-parlamentsledamoten Lambert Van Nistelrooij vid pressträffen för RegioStars Awards 2015

5. Det urbana distributionscentret i staden Charleroi: Vallonien, Belgien (Eruf)

Byggandet av en distributionscentral utanför staden har minskat trafikstockningar på de smala innerstadsgatorna, vilket ökat rörligheten och luftkvaliteten. Vid 2020 förväntas projektet ha minskat skadliga koldioxidutsläpp med 38 procent och skapat 20 arbetstillfällen.

<http://www.charleroi.be/le-centre-distribution-urbaine-attend-ses-premiers-colis>

EFFEKTIV FÖRVALTNING

1. European Social Sound: Umbrien, Italien (ESF)

På ett dynamiskt och effektivt sätt användes en tävling för nya musikband för att informera ungdomar om möjligheterna med EU-medel. Med hjälp av bilder, videorekommendationer, berättande och en frågesport kom den regionala förvaltningen i kontakt med en stor målgrupp av ungdomar som uppskattade och lärde sig från initiativet.

<http://www.regione.umbria.it/home>

2. Utveckling av en enhetskostnad för FoU i Nordirland: Nordirland, Storbritannien (tekniskt bistånd)

Revisionsbördan för landets FoU-företag har varit ett betydande hinder för deras deltagande i Eruf-finansierade verksamheter. Den nya enhetskostnaden kommer att möjliggöra betydande besparing av de resurser som spenderas på tekniskt stöd för revision.

<http://www.jobsandgrowthni.gov.uk/>

3. Öppen innovationsplattform i RIS3-sammanhang: Lombardiet, Italien (Eruf)

Plattformen är ett samarbetsverktyg som stöder öppna ekosystem för innovation, som möjliggör dialog mellan den privata och offentliga ekonomiska sektorn och forskningsinstitut. I mars 2016 hade 3 200 användare registrerat sig, 222 projektidéer föreslagits och 435 intresseanmälningar till dessa projekt lämnats in.

<http://www.openinnovation.regione.lombardia.it/it/home-page>

4. Öppenhetsinitiativet Jonvabalai (Fireflies): Nationellt projekt, Litauen (ESF och tekniskt bistånd)

För att förbättra allmänhetens uppfattning om insyn i användningen av EU-medel inrättades en webbplats där projekt som finansieras av de europeiska strukturfonderna kan göra information om sin ekonomiska förvaltning tillgänglig för allmänheten. Sedan september 2014 har mer än 630 projektledare lämnat in uppgifter om projekt som har visats av 35 500 olika besökare, vilket avsevärt har förstärkt uppfattningen om öppenhet bland EU:s medborgare.

<http://www.esinvesticijos.lt/>

LÄS MER

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

^ *Ministern för ekonomi i Mecklenburg-Vorpommern Harry Glawe (till vänster) och Raphaël Goulet från GD Regional- och stadspolitik (andra från vänster) på besök vid EEW Special Pipe Constructions Ltd i Rostock*

Positiv ekonomisk utveckling genom stöd från EU

Mecklenburg-Vorpommern har gjort goda ekonomiska framsteg tack vare EU.

Delstatens infrastruktur för näringslivet uppdateras med EU-medel och Mecklenburg-Vorpommern marknadsförs bättre som lokaliseringsort för företag och turismål. På samma sätt stöds företag som investerar i att skapa och säkra arbetstillfällen, integrerad hållbar stadsutveckling, hälsoekonomiska projekt och forskning samt utveckling och innovation. Lokalbefolkningen och besökare till vår delstat kan aktivt uppleva detta. Välplanerade cykelbanor, vackra hamnar, attraktiva djurparker och turistanläggningar växer i popularitet. Ett rekordstort antal besökare registrerades 2015 med 29,5 miljoner övernattningsnätter.

De ekonomiska förutsättningarna har i allmänhet förbättrats avsevärt: företagsparker har öppnats, företag flyttar hit och andra expanderar samt en extremt välutvecklad infrastruktur – utan EU:s stöd skulle sådana projekt knappast ha blivit verklighet. Det finns många EU-medel i Mecklenburg-Vorpommern.

Under EU:s finansieringsperiod 2014–2020 får denna region omkring 968 miljoner euro från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf). Fokus för ministeriet för ekonomi är finansieringen av forskning, utveckling och innovation. Mellan nu och 2020 kommer vi att investera 168 miljoner euro från Eruf i detta.

Fokus ligger i första hand på att stödja samarbete mellan ekonomi och vetenskap – så kallad forsknings-samverkan. Vi behöver fler säljbara produkter som kan forskas fram, utvecklas och produceras i Mecklenburg-Vorpommern, så vi ökar hållbart värdeskapande. Mer kunskapsbaserade arbetstillfällen skapas på den primära arbetsmarknaden. Det är i synergieffekterna mellan innovation och i synnerhet investeringsstöd som jag ser goda möjligheter att ytterligare öka värdeskapandet.

Vi är alla en levande del av Europa. Gemenskapen med delstater bidrar också på ett avgörande sätt till ökad livskvalitet och bättre arbetsförhållanden i det egna landet. Tjugofem år av ekonomisk utveckling i Mecklenburg-Vorpommern har ett nära samband med bidrag från de europeiska strukturfon-

dena. Under EU:s nuvarande finansieringsperiod har vi skapat förutsättningar för en fortsatt hållbar tillväxt i vår delstat. Fokus ligger på att driva den ekonomiska upphämningsprocessen här. Vi vill bredda vår delstats ekonomiska bas och förbättra de allmänna villkoren för ökad sysselsättning.

Mycket har gjorts här. Lär känna oss – på semester eller som en potentiell investerare. Dra omfattande nytta av de möjligheter som erbjuds med EU:s stöd. Vi kommer att ge dig ett varmt välkomnande i Mecklenburg-Vorpommern.

HARRY GLAWE

*Minister för ekonomi, konstruktion och turism
i delstaten Mecklenburg-Vorpommern*

Andra nämnvärda projekt som finansieras av Eruf och ESF under perioden 2007–2013 är:

- **ThermSelect**, Rostock: Företaget levererar ett uppvärmnings- och energiprogram med högpresterande och effektiv regenerativ energi för företagets byggnader, kontor och bostäder. I centrum för det miljövänliga och hållbara intelligenta systemet är en hybrid värmepump som kombinerar aerotermisk och geotermisk energi som kompletteras med ett solvärmesystem.
- **Schwerin**, Rostock: Tillsammans har **Human Med AG** och **Rostocks universitet** utvecklat ett litet, lättanvänt mobilt medicinskt instrument för att extrahera fettvävnad för dermatologisk och regenerativ medicin. Instrumentet kommer att användas för att behandla kroniska sår och för rekonstruktiv kirurgi.
- **Energy Village**, Bollewick: Det lokala fjärrvärmenätet tillhandahåller decentraliserad självgenerering av värme och el för samhällets nyttjande. Två kraftvärmepannor för biomassa använder regionalt tillhandahållna råvaror för att producera energi för distribution via det lokala fjärrvärmenätet.
- **Plus Energy School**, Rostock: Omfattande energi- och byggnadsrenovering finansieras på denna europeiska skola för högre utbildning för begåvade elever. Innovativa energitekniska lösningar baserade på en solcellsanläggning och små vindkraftverk kommer att producera byggnadens energibehov.
- **River Warnow**, Rostock: Flodstranden vidareutvecklas för att klara av trafiken mellan stadens centrum och dess sydöstra delar, medan förbättringar i regionen Alter Warnowarm

kommer att omfatta förstärkningar av flodstranden och ett grönt bälte. ■

LÄS MER

<http://www.mecklenburg-vorpommern.de/startseite/>

TORNAR UPP SIG OVANFÖR KONKURRENSEN

EEW Special Pipe Constructions GmbH, global marknadsledare inom monopile-fundament till vindkraftverk, är djupt involverad i samarbetsprojekt med tyska Fraunhofer Application Center for Large Structures in Production Engineering, som utvecklar lättare strukturer för konstruktionen av stora vindkraftverk (som genererar upp till 10 megawatt) för havsbaserad användning. Nyligen presenterade Harry Glawe, minister för ekonomiska frågor, ytterligare ett bidrag som en del av kampanjen "Europa i min region" för ett nytt samarbetsprojekt med EEW SPC och Fraunhofer Center för att utveckla en innovativ procedur för att kombinera massiva plattor.

<http://www.eewspc.com/>

HÄLSOSAMMA FRAMTIDSUTSIKTER FÖR KUNSKAPSCENTRUM

Cortronik utvecklar och tillverkar stentar – medicinska kärilstöd för det kardiovaskulära systemet. Företaget sysselsätter över 200 anställda och tillverkar en halv miljon stentar varje år. Det gynnas främst av forskningssamarbeten med Institute for Implant Technology and Biomaterials, Competence Centre for Medical Technology i Mecklenburg-Vorpommern och universiteten i Rostock och Greifswald. Tillsammans med sina partner är det ett lyckat exempel på en hållbar värdekedja med både forskning, utveckling och produktion på plats i stadsdelen Warnemünde.

<http://www.cortronik.com/de/>

Växande cirkulär ekonomi

ATT BYGGA EN STARKARE, GRÖNARE OCH MER HÅLLBAR FRAMTID

Syftet med den cirkulära ekonomin är att ”sluta kretsloppet” i produktens livscykel genom att behålla så många resurser i ekonomin som möjligt och därigenom minska avfall och främja hållbar utveckling. I samband med att Europeiska kommissionen presenterar ett paket med åtgärder för att utveckla den cirkulär ekonomi avslöjar *Panorama* hur medel från sammanhållningspolitiken kan stödja dess mål.

För att den cirkulära ekonomin ska fungera måste värdet av produkter, material och resurser förbli användbart så länge som möjligt. Målet är att omvandla en ekonomi så att den kan vara både konkurrenskraftigt och resurseffektivt.

Den cirkulära ekonomin är positiv för företagen. Alla steg mot en cirkulär ekonomi kan ge stora utdelningar genom att skydda dem mot bristen på resurser och instabila priser för en krympande tillgång på råvaror. Dessutom kräver den cirkulära ekonomin ett innovativt tillvägagångssätt för produktion och konsumtion som erbjuder kunniga entreprenörer stora möjligheter.

I december 2015 antog Europeiska kommissionen ett paket om cirkulär ekonomi för att öka konkurrenskraften, skapa arbetstillfällen och generera hållbar tillväxt. Paketet innehåller åtgärder för att hjälpa företag, offentliga myndigheter och konsumenter att göra övergången till en kretsloppsekonomi.

BEGRAVDA SKATTER

Projektet Closing the Circle (CtC) utvinner sekundära råvaror och skapar grön energi vid en 130 hektar stor deponi i östra Belgien. Anläggningen i Houthalen-Helchteren är fylld med 16 miljoner ton kommunalt och industriellt avfall, av vilket slag, stål, koppar och andra metaller utvinns för att återanvändas. Dessutom omvandlas brännbart material till energi genom tillämpningen av plasmateknik med hög temperatur. Denna innovation har potential att generera tillräckligt med energi för upp till 200 000 familjer i 20 r. När allt avfall har utvunnits och återanvänts kommer anläggningen att göras om till ett hållbart naturreservat.

CtC banade väg för projektet New-Mine Horizon 2020, som inrättar ett europeiskt utbildningsnätverk som undersöker sätt att återvinna resurser från deponier.

Mer för mindre

Målen är att få ut maximalt värde och användning från råvaror, produkter och avfall. Detta i sin tur kommer att ge besparingar i energiförbrukning och minska utsläppen av växthusgaser, som båda är EU:s prioriteringar. Således främjar den cirkulär ekonomin förebyggande av avfall och understryker behovet av ökad återvinning och återanvändning samtidigt som den minskar deponering och förbränning.

EU:s sammanhållningspolitik kan spela en central roll i att göra den cirkulära ekonomin verklighet. För perioden 2014–2020 har en betydande mängd medel avsatts för att stödja avfallshandling, innovation, resurseffektivitet, små och medelstora

^ Den regionala avfallshanteringsanläggningen i Ljubljana förbättrar återvinningen och bidrar till att göra avfallshanteringen hållbar

företags konkurrenskraft och investeringar som ger minskade koldioxidutsläpp – som alla har viktiga roller när det gäller att bygga den cirkulära ekonomin.

Sammanlagt kan cirka 150 miljarder euro i medel från sammanhållningspolitiken användas för att skapa en hållbar, miljövänlig ekonomisk framtid. Dessa resurser kommer att kompletteras med annan EU-finansiering från program som Horisont 2020, Life och Cosme. Dessutom kommer dessa stora investeringar dra in finansiering och expertis från den privata sektorne.

Bättre avfallshantering

Från dessa resurser har cirka 5,5 miljarder euro avsatts för att förbättra avfallshanteringen i hela Europa. Målet är att utveckla alternativ för avfallsbehandling som kretsar kring förebyggande av avfall, återanvändning och återvinning. Pengar har också avsatts för att förbättra infrastrukturen för avfallsbehandling i EU:s mindre utvecklade regioner. Sammantaget bör dessa investeringar skapa en extra avfallsåtervinningskapacitet på 5,9 miljoner ton.

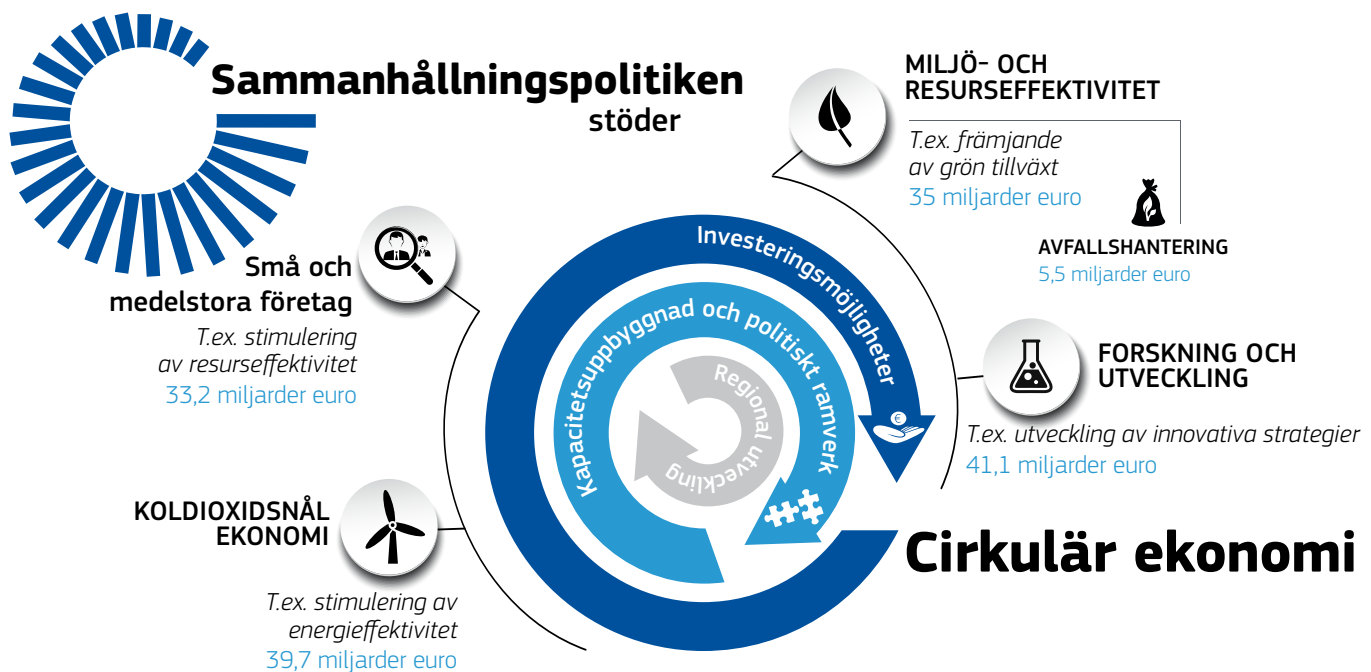
Att göra det bästa av befintligt avfall är en central del av den cirkulära ekonomin. Sammanhållningspolitiken avsätter cirka 2,3 miljarder euro för investering i miljövänliga produktionsprocesser och för att hjälpa små och medelstora företag att använda resurser mer effektivt. Det finns också utrymme för att stödja utvecklingen av produkter som håller

SLOVENIEN FRÄMJAR HÅLLBARHET

Sloveniens huvudstad Ljubljana har gjort ett enormt åtagande när det gäller metoder för hållbar avfallshantering – en anmärkningsvärd insats som bidrog till att staden nyligen tilldelades priset Europas miljöhuvudstad 2016 av Europeiska kommissionen. Sedan inträdet i EU har staden minskat mängden avfall som sänds till deponi med 59 procent, samtidigt som de investerar i förebyggande och återanvändning av avfall. Staden genererar för närvarande 41 procent mindre avfall per capita än genomsnittet i Europa. Ljubljanas regionala avfallshanteringscentrum spelar en nyckelroll i denna framgång. Den toppmoderna anläggningen, som tjänar 37 kommuner, sorterar och behandlar alla typer av avfall och producerar biogas för el och värme.

längre, och som lätt kan repareras eller återvinnas. Dessutom dyker nya produkter upp på marknaden som är gjorda av återvinningsbara och återvunna material. Fortsatt innovation inom det växande området "återvinningsförädling" ser också ut att få stöd från sammanhållningspolitiken.

Finansieringen stöder också förbättringar inom vattensektorn med 15 miljarder euro från sammanhållningspolitiken mellan 2014 och 2020. Investeringar kan användas för att förbättra avloppsrening och hjälpa samhällen att få vatten att räcka längre genom att till exempel använda renat avloppsvatten för bevattning av parker och gatuhållning. ➤

Supporting research and innovation

Through their smart specialisation strategies, regions in all Member States have selected priority areas that can help them move towards a circular economy. Research and innovation priorities can vary according to each region's strengths, but may include developing the bio-economy, taking steps towards the introduction of composite materials, or overhauling production processes to make them more efficient.

The European Commission supports regions through, for example, the Smart Specialisation Platform which provides professional advice on the design and implementation of their research and innovation strategies for smart specialisation. The platform also helps facilitate interregional cooperation on issues related to innovation for the circular economy – and in specific areas like industrial modernisation.

Väldefinierad strategi

Organisationer som är intresserade av att säkra medlen från sammanhållningspolitiken måste visa att de har en strategi. Detta innebär att investeringar i avfall måste följa avfalls-

planer, och nationella och regionala strategier för smart specialisering bör förstärka investeringar i innovation.

Kommissionen kan ge tekniskt stöd för att stödja medlemsländer, regioner och städer när de förbereder och inför sådana strategier. Hjälp finns också tillgänglig för att stärka lokala och regionala myndigheter för att se till att det inte finns några administrativa hinder för utvecklingen av cirkulär ekonomi.

ALLMÄN MEDVETENHET

I framtiden kommer sammanhållningspolitikens stöd för plattformar och nätverk bidra till att skapa en mer hållbar ekonomi. I Irland har en sådan plattform hjälpt små och medelstora företag att förbättra sina avfallshanteringsmetoder och att minska inköpskostnaderna. SMILE Resource Exchange erbjuder en kostnadsfri tjänst för företag som uppmanar dem att utbyta olika produkter för att spara pengar, minska deponiavfall och utveckla nya affärsmöjligheter. De varor som erbjuds kan vara nästan vad som helst – från överskottstyger som kan användas som konst, hantverk eller utbildningsmaterial för barn till önskade armaturer som annars skulle kasseras som deponiavfall.

TAR ITU MED AVFALL TILL HAVS

Projektet Circular Ocean, en annan av RegioStars finalister, syftar till att hitta alternativa användningsområden för kasserade fisknät och rep i norra randområdet och den arktiska regionen. I detta syfte genomför projektgruppen pilottester av nya produkter tillverkade av nät, bland annat armerad betong, tegel och takisolering. Tester genomförs också på användningen av fiskenät för att avlägsna föroreningar från vatten. Dessa praktiska tillämpningar kommer att bidra till att minska de 12,7 miljoner ton plastavfall som hamnar i haven varje år, samtidigt som det skapar återvinningsförädling av överflödiga produkter.

Dessutom kan ytterligare åtgärder också krävas för att skapa de rätta förutsättningarna för cirkulär ekonomi. Att ge arbetskraften lämplig utbildning och kompetens måste vara en prioritet, och privat finansiering måste mobiliseras för att komplettera offentliga investeringarna i teknik, processer och infrastruktur. I synnerhet behöver små och medelstora samt sociala företag stöd för att kunna frodas i den cirkulära ekonomin.

Det finns också utrymme för samarbete över gränserna för att maximera den cirkulära ekonomins effekter. EU-finansierade projekt som skapar synergier mellan regioner och branscher, ökar medvetenheten och sprider bästa praxis har till exempel en viktig roll att spela.

Eftersom den cirkulära ekonomin är en integrerad del av EU-agendan för städer kommer städerna dessutom att arbeta tillsammans med kommissionen och andra parter i frågor som avfallshantering, resurseffektivitet och delningsekonomi. ■

LÄS MER

EU-handlingsplan för den cirkulära ekonomin: eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52015DC0614
 Mot en cirkulär ekonomi: ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/circular-economy/index_en.htm

EFFEKTIVA RESURSER

Åtta partner från sex länder har gått samman för att främja en effektiv användning av resurser i Centraleuropa. Projektet Presource hjälper små och medelstora företag att optimera sina produktionsprocesser och därmed skära ned på avfall. Projektgruppen har utvecklat ett "EDIT Value tool", som förser företag med en trestegsmetod för att analysera material, energianvändning och produktlivscyklar, innan de genomför lämpliga förbättringar. Presource ger också medfinansiering för miljöinnovation, och har lanserat en kompetensplattform för att dela sina resultat i hela Europa.

UTVECKLING AV BIOEKONOMIN

Ett campus som samlar mer än 100 forskare och vetenskapsmän hjälper landsbygdsområden med låg befolkningstäthet att bli mindre beroende av energi och råvaror. BioCentre, baserat i norra Portugal, utvecklar nya produkter och tekniker som kommer att ge den cirkulära ekonomin ett uppsving. Det är en av finalisterna i 2016 års RegioStars Awards för framstående regionala projekt.

Detta campus har redan haft stor framgång, och skapat mer än 20 FoU-projekt och sex nystartade företag. Experter vid BioCentre arbetar inom en rad olika discipliner och har skapat en mängd banbrytande tillämpningar. Bioraffinaderier utvecklas till exempel för produktionen av substitut för petroleum. Samtidigt har ett projekt hittat ett sätt att återanvända avloppsvatten från en ostfabrik, medan ett annat undersöker användningen av aska från biomassa för att förbättra förstörd mark.

MED DINA EGNA ORD

PANORAMA
välkomnar dina
bidrag!

Med dina egna ord är det avsnitt i *Panorama* där intressenter på lokal, regional, nationell och europeisk nivå talar om sina uppfattningar och beskriver sina planer för perioden 2014-2020.

Panorama tar gärna emot dina bidrag på ditt språk, som vi kanske tar med i kommande nummer. Kontakta oss för att få veta mer om deadlines och riktlinjer för ditt bidrag.
regio-panorama@ec.europa.eu

EU:S STRUKTURFONDER GER RESULTAT – OM INNOVATIONSSYSTEMEN FUNGERAR!

^ Uleåborg, Finland

Finland anslöt sig till Europeiska unionen 1995 och blev därmed berättigat att använda strukturfonderna. Medlen har använts på ett effektivt sätt genom vårt innovationssystem, vars kärna är universitetet i Uleåborg.

Regionen Uleåborg är den näst nordligaste regionen i Finland. Fram till 1940-talet var de viktigaste inkomstkällorna jordbruk och skogsbruk, tillsammans med industrier som bygger på dessa. En period av kraftig industrialisering inleddes efter andra världskriget: nya vattenkraftverk byggdes, metallindustrin introducerades i regionen och effektiva metoder för att använda skogen utvecklades. De mest betydelsefulla beslutet fattades 1958 när Uleåborgs universitet grundades. Dess arbete med att diversifiera ekonomiska strukturer, förbättra kompetensnivåer och som inkubator för innovation har blivit en riktig framgångssaga.

Trådlösa dataöverföringssystem är en viktig sektor inom IKT-industrin i Uleåborg. Innovationssystemet på den nuvarande IKT-scenen är och kommer att förbli högteknologiskt. Strukturfonderna har stöttat förutsättningarna inom detta område, som drogs igång av universitetet i Uleåborg, Teknologiska forskningscentralen VTT i Finland och Uleåborgs universitet för tillämpad vetenskap. En etablerad forskningsmiljö inriktad på femte generationens dataöverföring kommer att säkerställa att våra företag ligger kvar i frontlinjen för IKT-utvecklingen.

Dessa tre institutioner har utvecklat en teknik som kan producera tryckta mikrochip, och har därmed skapat en helt ny och innovativ industri i regionen. Som en följd av detta har flera växande nystartade företag grundats. Det stadiga stödet från strukturfonderna har haft en tydlig och konkret effekt.

Regionen Uleåborg sträcker sig över ett stort område. Viktig industriverksamhet sker också utanför Uleåborg, som är regionens huvudstad. Vid Uleåborgs Södra

Institut – en avdelning vid Uleåborgs universitet – bedrivs forskning om metaller med hög hållfasthet och deras användningsområden i metallstrukturer. Det här projektet ger information om metaller med hög hållfasthet och hur lämpliga de är för tekniska verkstäder och deras produkter. Dessa metaller möjliggör produktionen av ljusare metalldelar, som vanligen resulterar i ökad energieffektivitet.

Trävaruindustrin är också relativt stark i vår region. Staden Pudasjärvi har med hjälp från universitetet i Uleåborg startat ett projekt om hur stockar kan användas i moderna städer. Syftet är att utöka möjligheterna att använda stockar eftersom trä är en ekologisk och förnybar naturresurs.

Den viktigaste delen i den effektiva användningen av strukturfonderna är det regionala innovationssystemet. Detta är möjligt tack vare ett samarbete mellan Uleåborgs universitet,

regionala universitet för tillämpad vetenskap, Teknologiska forskningscentralen VTT i Finland, en aktiv företagsmiljö och kommunala utvecklingsorganisationer. Utan detta nätverk av utvecklingsorganisationer skulle det vara svårt att använda strukturfonderna effektivt.

HEIKKI OJALA

*Chef för regional utveckling,
Uleåborg, Finland*

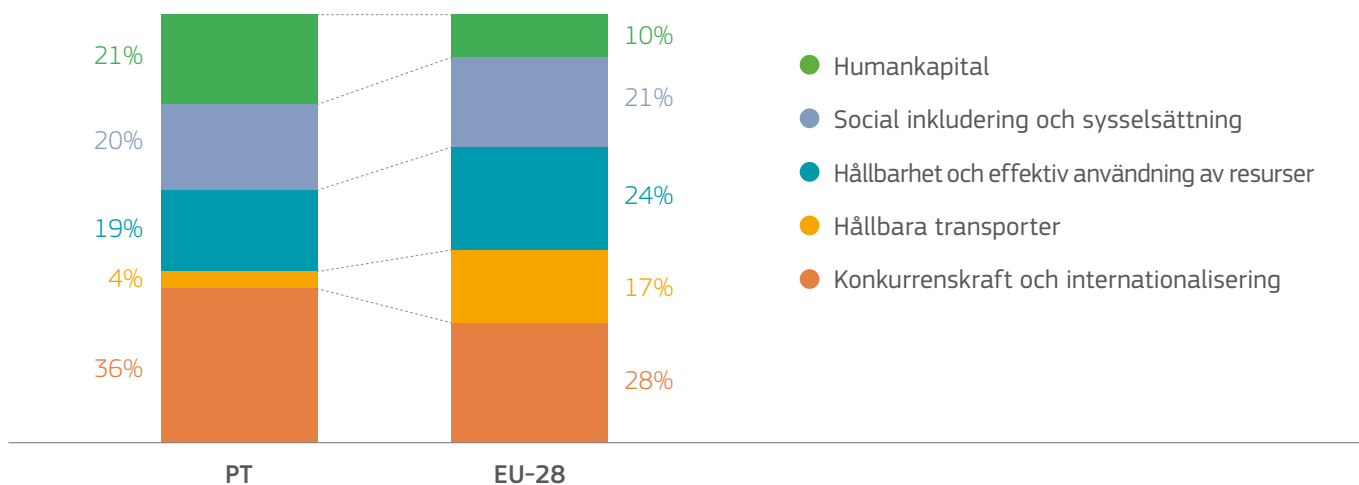
EUROPEISKT MERVÄRDE FÖR ESI-FONDER I PORTUGAL

^ Lissabon, Portugal

De europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI) spelar en avgörande roll i Portugal genom att främja forskning, innovation och entreprenörskap och utveckla kompetens för att fylla kompetensluckor och öka sysselsättningen. Portugal 2020, det portugisiska partnerskapsavtalet, kommer att fortsätta fokusera på att övervinna strukturella hinder i landet, i linje med det europeiska mervärdet i sammanhållningspolitiken.

Efter införandet av territoriell sammanhållning i Lissabonfördraget har sammanhållningspolitiken lagt större tonvikt på hållbarhet och territoriella analyser, i linje med EU:s politiska dagordning. I detta sammanhang är ESI-fondernas roll av yttersta vikt. Den aktuella ekonomiska krisen har skapat nya utmaningar när det gäller styrelseformer, effektiv användning av resurser och effektiviteten i politiken, vilket pekar på en återgång till EU-politikens europeiska mervärde.

COHESION POLICY PRIORITIES IN 2014-2020 PORTUGAL vs. EU-28

Bland Portugals prioriterade investeringsområden under perioden 2014–2020 ingår att öka konkurrenskraften genom att stimulera produktionen av handelsvaror och tjänster, främja sysselsättningen i synnerhet bland ungdomar, vidga kunskaper och kvalifikationer, minska fattigdomen, modernisera den offentliga förvaltningen, och främja energieffektivitet och miljövänliga metoder.

I det här sammanhanget är innovation och kvalifikationer för den arbetande befolkningen nödvändiga för att komma till rätta med Portugals begränsade konkurrenskraft. Som under föregående period är de därför prioriterade insatsområden för finansiering – under perioden 2014–2020 tilldelas 57 % av de totala sammanhållningsfonderna konkurrenskraft (36 %) och mänskligt kapital (21 %), jämfört med 37 % i EU-28 (27 % respektive 10 %).

Främjandet av konkurrenskraft och kampen mot arbetslöshet kräver bättre utbildningsnivåer och att kompetens och kvalifikationer anpassas till arbetsmarknadens krav. I detta avseende har en minskning av andelen skolavhopp i Portugal (över 40 % 2000) varit en prioriterad fråga i utnyttjandet av ESI-fonderna.

Användningen av EU-medel för yrkesutbildning, särskilt för att främja vägar till yrkesutbildning och metoder för dubbelcertifiering i skolan, i synnerhet bland barn från missgynnade förhållanden, har tillsammans med en uppgradering av den pedagogiska infrastrukturen bidragit till att denna andel har sjunkit avsevärt, till 14 % år 2015 (11 % i EU-28) i linje med Europa 2020-målen.

En annan utmaning är att stimulera forskning, innovation och överföring av kunskap, som är väsentligt för att skapa arbetstillfällen och ekonomiskt värde. Enligt den europeiska resultatavslutningen för innovation 2016 framstår Portugal som en "måttlig

innovatör" och hamnar under EU-genomsnittet till följd av otillräcklig samordning mellan företag och forsknings- och utvecklingsenheter, en låg nivå av patentering och dålig upptagning av förmågor. Men under perioden 2008–2015 förbättrades landets resultat och nådde det europeiska genomsnittet för "innovatörer", "öppna, bra och attraktiva forskningsystem" och "finansiering och stöd". När det gäller s.k. humankapital ligger Portugals resultat över EU-genomsnittet, medan utgifter för forskning och utveckling som andel av BNP också ökade med 1,3 % under 2014 (2 % i EU-28).

Strukturfonderna har visat sig avgörande för dessa resultat. Likaså stärker Portugal 2020 detta fokus på verktyg för att främja forskning och utveckling och överföring av kunskap till näringslivet för att öka konkurrenskraften och mervärdet, och samtidigt stärka handelsinriktningen i den portugisiska ekonomin.

Det fortsatta genomförandet av sammanhållningspolitiken inom innovation och utbildning för den arbetande befolkningen visar det europeiska mervärdet i arbetet med att främja tillväxt och skapande av sysselsättning i Portugal, vilket i sin tur bidrar till att stärka den inre marknaden med betydande földeffekter för andra ekonomier i regioner och områden i EU.

Anpassningen av sammanhållningspolitiken till den mångfald av behov och möjligheter som finns i EU-länderna (baserat på subsidiaritet och plats), tillsammans med främjandet av en modell för flernivåstyrning som bygger på principen om partnerskap, gör dessutom detta EU-politikområde till en av de mest synliga framställningarna av resultaten av europeisk integration för alla länder och deras befolkningar. ■

DUARTE RODRIGUES

Vice styrelseordförande, byrån för sammanhållning och utveckling, Portugal

FOSTER¹: ATT UNDERLÄTTA TILLGÅNGEN TILL FINANSIERING FÖR ALLA REGIONALA FÖRETAG

^ Carcassonne, Frankrike

Som en del av EU:s sammanhållningspolitik är regionen OCCITANIE/Pyrenées-Méditerranée den första i Europa som samarbetar med Europeiska investeringsfonden (EIF) för att introducera verktyg tänkta för alla regionala mikroföretag och små och medelstora företag i samtliga ekonomiska sektorer.

Till följd av rekommendationer i de europeiska struktur- och investeringsfonderna 2014–2020, antog regionen Languedoc Roussillon Midi Pyrénées, som ansvarar för att förvalta en stor del av de EU-medel som anslags till området, utmaningen att ge mikroföretag och små och medelstora företag tillgång till finansiering. Detta uppnåddes genom att mobilisera offentliga medel (både regionala och europeiska) för att maximalt utnyttja privata investeringar från banker och investerare för att hjälpa regionala företag att utveckla och stödja sina utvecklingsprojekt.

2008 användes för första gången denna typ av investeringsfond, känd som JEREMIE, för att säkra 15 miljoner euro från regionen och 15 miljoner euro från Europeiska regionala utvecklingsfonden för 1 370 mikroföretag och små och med-

elstora företag, vilket motsvarar 15 000 arbetstillfällen och totalt 172 miljoner euro, att likställa med en lönsamhetsökning på 5,8 gånger.

Regionen Languedoc Roussillon Midi Pyrénées byggde vidare på framgångarna och utökade i slutet av 2015 initiativet till ett samarbete med EU för att introducera en andra interventionsfond kallad "FOSTER TPE-PME". Detta gav 52 miljoner euro, varav 20,35 miljoner kom från regionen och resten från EU (22,2 miljoner euro från Eruf och 9,45 miljoner euro från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling), återigen i samarbete med EIF.

^ Compufirst, stödmottagare av EU-fonden "JEREMIE"

¹ FOSTER: FOnDs de SouTien des Entreprises Régionales (Stödfond för regionala företag)

Syftet är att tillföra 214 miljoner euro till omkring 2 400 regionala företag och projektledare, och därmed nå ut till fler företag, särskilt småföretag (med färre än 10 anställda) och utvidga initiativet till jordbruk, skogsbruk samt företag och firmor inom livsmedelsindustrin. En lönsamhetsökning på 3 till 5 gånger det offentliga bidraget förväntas uppnås.

De finansiella förmedlare som ska genomföra FOSTER TPE-PME kommer att väljas ut genom fyra uppmaningar till intresseanmälan som startade i juli 2016 (http://www.eif.org/what_we_do/resources/foster/index.htm). Sökande har fram till den 30 september 2016 på sig för att ta sig an ett eller flera av de fyra planerade instrumenten:

➤ Riskdelningslån, med 3,5 miljoner euro för att stödja innovativa företag i skapandet och utvecklingen av företagen;

- Saminvesteringar med inriktning på riskkapital och utvecklingskapital, med 15 miljoner euro för att öka riskkapitalinvesteringar för små och medelstora företag med stor utvecklingspotential;
- Bankgarantier på 20 miljoner euro, i synnerhet med inriktning på företag i de första utvecklingskedena samt små och medelstora företag, som det finns många av i regionen, med lån som kan vara på mindre än 25 000 euro;
- Bankgarantier för de slutliga stödmottagarna i jordbrukssektorn, med 15 miljoner euro. ■

CAROLE DELGA

*President för regionen Languedoc Roussillon
Midi Pyrénées, Frankrike*

STOCKHOLMSREGIONEN INVESTERAR I HÅLLBAR STADSUTVECKLING

^ Stockholm, Sverige

Stockholmsregionen är Europas snabbast växande storstads- och huvudstadsregion. Under det senaste årtiondet har befolkningen i länet ökat med 35 000–40 000 invånare.

För att tillgodose behoven hos den växande befolkningen måste Stockholmsregionen bygga 16 000 nya bostäder varje år, en utmaning som man gärna ser som ett tillfälle att främja hållbar stadsutveckling. För att klara detta använder

regionen strukturfonderna för att investera i en grön, hälsosam, smart, attraktiv och inkluderande stad.

Regionen har nyligen beslutat att investera i två utvecklingsprojekt till en total kostnad på ca 120 miljoner kronor för att stärka hållbara byggnadstekniker: "Grön BoStad Stockholm" och "Sverige bygger nytt". Dessa två projekt, som till hälften finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden, berör viktiga delar i en hållbar stadsutveckling. Stockholmsregionen har som mål att utnyttja den expertis som finns inom miljöteknikfö-

retag och främja innovation och hållbar tillväxt. Dessutom anser man att det finns en outnyttjad potential för arbetskraft bland nyanlända invandrare och utlandsfödda medborgare, något som den växande byggnadsindustrin bör dra nytta av.

Genom projektet Grön BoStad Stockholm kommer bl.a. Kungliga tekniska högskolan att utveckla provbäddar för innovation inom miljöteknikföretag. Målet är att skapa öppningar för utveckling och användning av ny energieffektivitet och teknik med låga koldioxidutsläpp i byggnadsprojekt i kommunerna i Stockholms län. Satsningarna kommer både att engagera och stärka miljötekniksektorn, och dessutom engagera kunder, t.ex. kommuner, distriktsförvaltningar och fastighetsägare osv. och bidra till att öka medvetenheten inom området.

I projektet Sverige bygger nytt kommer Arbetsförmedlingen, tillsammans med flera kommuner, distriktsförvaltningar, branschorganisationer och fackföreningar, att främja en bredare rekrytering och stärka tillhandahållandet och anpassningen av kompetens inom byggsektorn genom att använda sig av kompetensen hos nyanlända invandrare och utlandsfödda medborgare. Arbete kring kärnvärden, validering av kompetens, språkstöd och arbetsplatsbaserat lärande ska stärkas och bättre anpassas till jobb inom yrken där det råder brist i byggsektorn.

Utvecklingsprojekten understryker viljan i Stockholmsregionen att de europeiska strukturfonderna och investeringsfonderna ska bidra till enhetliga strategiska initiativ. Detta uppnås genom att koncentrera resurserna, fokusera på näringsliv och arbetsmarknad och skapa synergieffekter genom fonderna och genom att använda "Stockholmsmodellen" – en ny modell för fondutnyttjande..

Denna nya styrmodell innebär att sammanhållningspolitiken knyts närmare en övergripande regional tillväxtpolitik och dess resurser i länet och att den bidrar till ökad samverkan och ökat stöd hos regionala aktörer för att skapa konsekventa strategiska initiativ där de tar både initiativ och äganderätt till arbetet. På detta sätt kommer regionen, även om strukturfondernas budget i Stockholmsregionen är bland de lägsta i Europa, fortfarande att kunna sätta igång och genomföra stora och viktiga projekt. ■

JONAS ÖRTQUIST

*Huvudsekreterare, Strukturfondspartnerskapets sekretariat,
Länsstyrelsen Stockholm, Sverige*

FÅNGAT PÅ BILD

I juni i år organiserade Statskontoret för utveckling och europeisk sammanhållningspolitik "EU-projekt, mitt projekt 2016" i hela Slovenien. *Panorama* har fått ett smakprov på de 5 000 projekt som Slovenien har genomfört sedan 2004 med hjälp av 4,4 miljarder euro i finansiering.

Under parollen "Investera i framtiden" har dessa projekt bidragit till att förbättra medborgarnas levnadsvillkor och minskat klyftan mellan regioner, lett till förbättrad konkurrenskraft och innovation, ökat Sloveniens mervärde inom affärlivet, skyddat vattenresurser och kulturarv, och utnyttjat gränsöverskridande företagarpotential.

- 01 Institutionen för skogsvetenskap och teknik på biotekniska fakulteten vid Ljubljana universitet
- 02 Prioritering av hållbar turism på landsbygden i gränsregionerna
- 03 Främjande av en socialt ansvarsfull inställning till gröna produkter och tjänster
- 04 Uppbyggnad av en innovativ, digital simuleringsmiljö
- 05 Modernisering av järnvägslinjen Pragersko-HODOŠ
- 06 Vårdande av eko-sociala lantbruksrötter
- 07 I renoveringen av den kulturella HEMANLÄGGNINGEN ingår en digitaliserad bio
- 08 Energiupprustning i Rajka Hrastniks låg- och mellanstadieskola
- 09 CUL-ENERGY 4 KIDS omfattar hållbara energiplaner för lekplatser
- 10 Investeringar i infrastruktur vid Maribors flygplats
- 11 Ringleden Škofja Loka Poljanska löper runt den medeltida staden
- 12 Bevarande av den biologiska mångfalden i Kolpa gränsregion
- 13 Renovering av det dominikanska klostret i Ptuj
- 14 Ett nytt avloppsreningsverk levererar dricksvatten till Šaleškadalen

LÄS MER

<http://www.eu-skladi.si/sl/aktualno/izbrani-projekti>

SMARTA REGIONER-konferensen

DRIVER PÅ INVESTERINGAR I SMART SPECIALISERING INOM PRIORITERADE OMRÅDEN FÖR EUROPEISK TILLVÄXT

Konferensen SMARTA REGIONER, som organiserades av kommissionär Creţu och GD Regional- och stadspolitik, hölls i Bryssel den 1 och 2 juni. Det var en uppföljning av ett tidigare evenemang som utgjort en milstolpe, ”Regioner som motorer för ny tillväxt genom smart specialisering – matchande strategier för gemensamma mål”, som hölls under 2013.

Europeiska kommissionens vice ordförande Jyrki Katainen, kommissionärerna Elżbieta Bieńkowska och Tibor Navracsics och generaldirektörerna Walter Deffaa och Robert-Jan Smits sammanförde ledande experter på smart

^ På konferensens utställning kunde regioner visa upp sina RIS3-områden och leta efter partner för att tillsammans skapa nya värdenätverk

specialisering under evenemanget som lyfte fram innovativa regionala strategier och samarbete mellan EU:s regioner, och hur de kan tillämpas för att öka tillväxten och konkurrenskraften i Europa.

Syftet med konferensen var att:

- ▶ peka på framgångar och arbete som gjorts på senare tid;
- ▶ diskutera den bästa vägen framåt för att påskynda genomförandet av strategier för smart specialisering;
- ▶ SÄTTA IN KONKRET STÖD FÖR DET FRAMTIDA ARBETET TILLSAMMANS.

Dessutom har tematiska plattformar för smart specialisering inom energi, livsmedelsindustri och industriell modernisering lanserats.

Programmet omfattade tre delar:

- ▶ Den senaste utvecklingen inom regional smart specialisering, med experter och praktiska fall från Pomorskie (Polen), Andalusien (Spanien), Provence-Alpes-Côte d'Azur (Frankrike) och Tammerfors (Finland);
- ▶ En interaktiv session som identifierar konkreta samarbetsområden på de nya plattformarna för smart specialisering inom energi, livsmedel och modernisering av industrin, med målet att saminvestera i dessa områden. Detta tar inspiration från Vanguard Initiative, en grupp av EU-regioner som syftar till att bygga kluster och klusternetverk i världsklass, framför allt genom

CENTRALA POLITISKA BUDSKAP

1. Vi genomför nu strategier för smart specialisering i samarbete med fler än 120 EU-regioner/-länder. Vi använder forskning, innovation och deras koppling till företag som drivkrafter bakom regional utveckling, baserat på styrkor i regioner och samarbetet mellan dem.
2. Investeringar i smart specialisering bidrar också till den europeiska investeringsplanen. De europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) och Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) arbetar tillsammans för att stödja offentliga och privata investeringar i dessa prioriterade områden.
3. Tematiska plattformar för smart specialisering stödjer engagerade regioner att samarbeta och samordna sina investeringar i prioriterade områden för smart specialisering. De arbetar till exempel på projektplanering: klusterpartnerskap för att öka regionala insatser på EU-nivå, utbyte av god praxis och teknisk support.

Jyrki Katainen, Europeiska kommissionens vice ordförande, beskrev hur varje region i Europa kan specialisera sig på ett smart sätt och uppnå spetskompetens genom att investera i prioriterade områden genom smarta specialiseringsstrategier

pilotprojekt och gemensamma demonstratörer (<http://www.s3vanguardinitiative.eu/>);

- En politisk diskussion på hög nivå bland deltagare och kommissionärer.

SPARA DATUMEN FÖR DESSA KOMMANDE

EVENEMANG OM SMART SPECIALISERING

- 28-30 september: Den första konferensen SMARTER om smart specialisering och territoriell utveckling, Sevilla (ES)
- 10-13 oktober: Europeiska veckan för regioner och städer, Bryssel (BE)
- 3-4 oktober: Det årliga forumet för EU:s strategi för Donauregionen: "Innovative flows – water, knowledge and innovation in the Danube Region", Bratislava (SK)
- 8-9 oktober: Det årliga forumet för EU:s strategi för Östersjöregionen: "One region, one future – vision 2030", Stockholm (SE)
- 16-17 oktober: Industrial modernisation – follow-up, Barcelona (ES)
- 30 november – 2 december: European Cluster Conference, Bryssel (BE)
- 2017. Europaomfattande konferens om smart specialisering.

Bland konferensens höjdpunkter var ett tal av **Jyrki Katainen**, vice ordförande för Europeiska kommissionen, i vilket han betonade kopplingen mellan strategier för smart specialisering och den europeiska investeringsplanen: "Detta är vad de tematiska plattformar för smart specialisering som vi lanserar i dag egentligen handlar om: investeringsprojektplanering relaterad till smarta specialiseringsområden som lockar investerare, entreprenörer och innovatörer."

Elżbieta Bieńkowska, kommissionär med ansvar för inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag, lanserade plattformen för smart specialisering inom modernisering av industrin, ett gemensamt initiativ med Corina Crețu, kommissionär med ansvar för regionalpolitik. Detta kommer att hjälpa regionerna i Europa att etablera kontakter med näringslivet och forskningsgrupper verksamma inom områden med anknytning till modernisering av industrin, såsom viktig möjliggörande teknik, tjänsteinnovation och resurseffektivitet.

Walter Deffaa, generaldirektör för regional- och stadspolitik, underströk att smarta strategier är nyckeln till EU:s tillväxt under 2000-talet. I sådana strategier använder forskare, företag, civilsamhället och olika delar av den offentliga sektorn "entreprenörmässiga och vetenskapliga processer" för att tillsammans planera och genomföra hur en region eller ett land bäst använder sin potential och kunskap, och hur man kan kommersialisera dess innovationsframgångar.

Deltagarna tittade också på internationella erfarenheter av smart specialisering med **Charles Sabel**, professor i juridik och samhällsvetenskap vid Columbia Law School (USA) och **Jaime del Castillo**, europeisk expert på latinamerikanska tillväxtpmöjligheter. Professor Sabel gav en rättfram analys av styrningens utmaningarna vad gäller smart specialisering, med betoning på diagnostisk och problemlösande övervakning, korrigerande av fel och anpassning till föränderliga miljöer vid genomförande av projekt och program.

Konferensen avslutades med slutsatser presenterade av **Walter Deffaa** och **Robert-Jan Smits**. ■

LÄS MER

Marek Przeor, gruppleddare för smart tillväxt, kompetenscentret Smart and Sustainable Growth, generaldirektoratet för regional- och stadspolitik: Marek.Przeor@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/conferences/smart-regions/
<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

Apulien: ett växande turistmål

Apulien är en av fem mindre utvecklade regioner i Italien som tidigare har dragit stor nytta av medel från sammanhållningspolitiken och som planerar att fortsätta denna trend under programperioden 2014–2020.

INDUSTRIPOLITIK I APULIEN MED HJÄLP AV EU-MEDEL

Att stödja konkurrenskraften inom företagssystemet är avgörande sett till regional ekonomisk utveckling och förbättrad livskvalitet. Det är särskilt viktigt för återhämtningen av produktionssystemet och benägenheten att investera i stimulerande innovation och arbetet med att öppna nya marknader, även med hjälp av integrerade investeringar som bygger på industriforskning och offentlig-privata partnerskap.

De framgångsrika resultaten har hittills lett till ytterligare förändringar och bemyndigandet av en industripolitik för en nytt skede av EU-finansiering för 2014–2020. Apuliens regionala industripolitik har huvudsakligen inriktats på att skapa incitament för investeringar och främja tillgången till krediter.

Å ena sidan har programkontrakt och integrerade stödprogram införts tillsammans med stöd för startinvesteringar till små och medelstora företag i turistbranschen. Andra incitament är nystartade mikroföretag skapade av personer från missgynnade förhållanden, stöd till innovationsföretag (både nya och befintliga), stöd för investeringar som görs av små och medelstora företag inom lokala medier, och stöd för investeringar i produktiva förortsområden.

Å andra sidan har stöd aktiverats i form av garantier, motgarantier och samgarantier för små och medelstora företag.

Totalt har stöden bidragit till att uppnå följande resultat:

- ›Finansiering för mer än 11 000 företag
- ›Över 1 miljard euro i offentligt stöd
- ›Runt 4 miljarder euro i finansierade investeringar
- ›Mer än 27 000 operativa arbetsenheter.

Under det första året av genomförandet av programmet för 2014–2020 (i juli 2016) har gällande initiativ resulterat i:

- ›2 056 ansökta initiativ
- ›Över 1,1 miljarder euro i investeringar
- ›Mer än 418 miljoner euro i begärt stöd
- ›Mer än 32 000 operativa arbetsenheter.

Apulien är en av Italiens mest attraktiva regioner för industriella investeringar. Ansökningar lämnas också in av utländska koncerner i Tyskland, USA och Indien, vilket motsvarar drygt hälften av värdet sett till den totala efterfrågan på programkontrakt. Industriprojekten kommer också från italienska multinationella företag.

Tack vare EU-finansiering tillhandahåller regional industripolitik också insatser som syftar till att stödja det mänskliga kapitalet och en omklassificering av områden med produktiv bebyggelse.

Regionen Apulien, också känd under sitt italienska namn Puglia, sträcker sig 400 kilometer från norr till söder längs "klacken" på den italienska "stöveln". Den är en magnet för turister, som strömmar till området med lågprisflyg till flygplatserna i Bari och Brindisi för att njuta av sol och bad och få ut det mesta av ett område som är rikt på naturlig skönhet, historia och arkitektur.

Sammanhållningspolitiken spelar en viktig roll i en region som Apulien. I augusti 2015 antog Europeiska kommissionen det operativa programmet för Apulien med 7,12 miljarder euro. Av detta belopp kommer 3,56 miljarder från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden, medel som kompletteras av nationell medfinansiering. I linje med de huvudprioriteringar som fastställts för Italien kommer finansieringen att inriktas på följande punkter:

- Att öka den reala ekonomin genom att stödja ett innovationsvänligt företagsklimat, konkurrenskraft, små och medelstora företag, forskning och utveckling samt den digitala agendan.
- Att inrätta hållbara infrastrukturer med hög prestanda, effektivare förvaltning av naturresurser och miljö, bättre kommunikationer och övergång till en koldioxidsnål ekonomi.
- Att förbättra sociala tjänster och utbildning genom att främja social inkludering och bekämpa fattigdom, gynna utbildning och yrkesutbildning för arbetsmarknaden samt stödja arbetskraftens rörlighet och tillgång till sysselsättning.

Om antagandet av det operativa programmet sa Corina Crețu, kommissionär med ansvar för regionalpolitik: "Jag välkomnar varmt antagandet av detta ambitiösa program. Det frigör en storskalig investering som kommer att skapa ett gynnsamt klimat för innovation och entreprenörskap, och därigenom skapa tusentals arbetstillfällen. Det kommer även att öka regionens attraktionskraft och förbättra livskvaliteten för medborgarna."

EUSAIR

Apulien är också en del av EU:s strategi för den adriatisk-joniska regionen, EUSAIR, som sammankopplar havs-, kust- och

STARE BENE A SCUOLA = SICUREZZA IN SE STESSI + APPRENDIMENTO MIGLIORE

DIRITTI A SCUOLA: EN SKOLINSATS

Vid prisutdelningen för RegioStars 2015 rankades Diritti a Scuola-projektet som bäst i kategorin Tillväxt för alla: integrering i samhället av människor som riskerar social utslagning. Projektet hyllades för sin metod för att hindra barn från att hoppa av skolan genom olika förebyggande åtgärder, huvudsakligen med inriktning på elever i grundskolan och elever som slutför sina första två år på gymnasienivå. Det prioriterade också barn med funktionshinder och barn från mindre gynnade förhållanden och fokuserade särskilt på skolor med högst andel avhopp.

Genom att kombinera utbildning och social omsorg kunde projektet tillhandahålla rådgivning, studievägledning och interkulturell medling, till nytta för både studenter och deras familjer, och avsevärt minska antalet elever som lämnar skolan i förtid. En särskilt inrättad hjälpcentral erbjöd rådgivning och information till cirka en tredjedel av studenterna i projektskolorna (+/- 50 000) och 10 000 familjer. Framför allt fick invandrarstudenter och deras familjer hjälp med frågor om social utslagning och social inkludering.

TOTAL KOSTNAD: 140,48 MILJONER EURO
EU-BIDRAG: 75,23 MILJONER EURO

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/italy/tackling-school-drop-out-rates-and-improving-results

landområden i fyra EU-medlemsstater, däribland Italien, och fyra länder utanför EU. Med en befolkning på över 70 miljoner människor spelar EUSAIR en viktig roll för att stärka Europas geografiska kontinuitet genom närmare samarbete, t.ex. genom att främja kustområdenas ekonomi, bevara miljön, förbättra transport- och energiförbindelser och få fart på den hållbara turismen (se *Panorama* 57).

Väl använda pengar

Enligt Michele Emiliano, Apuliens regionspresident (se intervju nedan), gjorde medel från sammanhållningspolitiken för 2007–2013 det möjligt att rusta regionen för att bekämpa de negativa effekterna av den ekonomiska nedgången och göra den mer attraktiv och konkurrenskraftig.

Strukturella investeringar har gjorts över många sektorer, bl.a. miljö, stadsutveckling, företagens konkurrenskraft, utbildning, tillämpad forskning, infrastruktur och anläggningar samt välbefinnande och hälsa. Exempelvis har mer än 18 000 företag fått del av cirka 4 miljarder euro, varav ungefär 10 procent var avsedda för forskning, och investeringarna skapade cirka 70 000 nya jobb.

I hälsosektorn har mer än 150 projekt finansierats för att förbättra det lokala nätverket av specialisttjänster, som nu är utrustade med toppmodern teknik. När det gäller välfärd nåddes viktiga resultat inom barnomsorg, äldreomsorg och tjänster för vårdbehövande personer.

Bland åtgärderna för att skydda miljön ingick att främja drygt 300 markvårdsprojekt för att förhindra och mildra naturkatastrofer. Turismen fick också ett uppsving tack vare finansiering för många projekt för främjande och förstärkning samt 400 åtgärder för att skydda och främja det historiska och kulturella arvet, med inriktning på historiska teatrar, museer och katedraler.

På utbildningsområdet har avsevärda förbättringar gjorts för att minska andelen elever som hoppar av skolan i förtid, ett resultat som också kan hänföras till projektet "Diritti a scuola" (rättigheter i skolan) som vann priset RegioStars 2015 i kategorin Tillväxt för alla (se projektruta). På sysselsättningsområdet deltog runt 600 000 invånare i Apulien i olika utbildningsinitiativ. Av dessa var drygt hälften 25 år eller yngre.

APULIEN IKT LIVING LAB GER VERKLIGA FÖRDELAR

Genom det s.k. Living Lab-projektet i Apulien har regionen fått en ny strategi för att tackla den ekonomiska krisen och stärka den hållbara utvecklingen. Ett tekniskt innovationsverktyg skapades för att hjälpa lokala företag, i synnerhet små och medelstora företag, att tillgodose den offentliga sektorns behov. Den kunskapsbaserade nätverksmodell som är ett resultat av projektet kan skapa domänspecifika öppna innovationsmiljöer med verkliga villkor. Eftersom tjänster och plattformar har skapats tillsammans med slutanvändare/konsumenter i en vardaglig miljö bör resultaten vara närmare potentiella marknadsanvändningar.

IKT Living Lab har plockat ihop en samling särskilda samhällsbehov med tekniska lösningar i en särskild onlinedatabas, känd som en "kravkatalog". I slutet av 2015 innehöll katalogen över 400 krav samtidigt som en "partner-katalog" hade 200 olika enheter.

TOTAL KOSTNAD:
39,79 MILJONER EURO
EU-BIDRAG:
22,17 MILJONER EURO

<http://livinglabs.regione.puglia.it/>

Slutligen genomfördes stadsrenoveringsprojekt i 160 kommuner i regionen och dessa kommuner bidrar nu till att göra hela regionen ännu mer attraktiv för turister. ■

LÄS MER

<http://www.regione.puglia.it/>

Apulien

Befolkning

4 050 803 (2013), vilket motsvarar 6,8 % av den totala befolkningen i landet.

Arbetsmarknad

2013 hade knappt 46 % av befolkningen arbete jämfört med 59,8 % av det nationella genomsnittet (EU: 68,3 %). Arbetslösheten låg på 19,8 % (nationellt: 12,2 %, EU: 10,8 %) med en ungdomsarbetslöshet (under 25 år) som uppgick till 49,7 % (nationellt: 40,0 %, EU: 23,5 %).

Ekonomi

Regionen släpar efter den nationella ekonomin och EU:s ekonomi sett till ekonomisk utveckling. 66,8 % av genomsnittlig BNP per capita i köpkraftsstandard för EU-28, med en produktivitet på 94,8 % mot 110,8 % i Italien. De viktigaste sektorsindikatorerna som % av nationellt GVA (bruttoförädlingsvärde) är tjänster (26,5), finansiell och annan verksamhet (25,7), handel och transport (22,5), industri (13,4), konstruktion (8,1) och jordbruk (3,7).

Smarta specialiseringar

Apulien anses vara den mest dynamiska regionen i södra Italien, och även om andelen investeringar i forskning och utveckling är lägre än det nationella genomsnittet har regionala myndigheter nyligen främjat flera initiativ för att stödja innovativ verksamhet i regionen. Innovationspolitiken fokuserar på att skapa produktiva och tekniska distrikt, nätverksbyggande mellan forskningsinstitutioner och utbildning som humankapital. Tillsammans med Emilia-Romagna var Apulien den första italienska regionen att genomföra en smart specialiseringsstrategi.

Andra viktiga sektorer

Jordbruket är mycket viktigare ur ekonomisk synpunkt i Apulien än i resten av Italien. Det är den främsta exportregionen för vete, olivolja och tomater. Får är den enda viktiga djurbesättningen, men man hävdar att man är landets fjärde viktigaste region för fiske. De viktigaste specialiseringarna inom tillverkning rör livsmedel, textilier och metallprodukter. Industrisektorn är starkt utvecklad i söder med stålverket i Taranto och en kemisk fabrik i Brindisi. Bland andra industrier finns papperstillverkning, ingenjörskonst och byggnadsmaterial. Inom tjänstesektorn, som är allmänt svag i södra Italien, växer turismen för fullt, särskilt i kustnära områden.

APULIEN – HÖGA AMBITIONER, STARKT STÖD

Michele Emiliano, regionspresident och ordförande för Apuliens förvaltning, ger oss en inblick i sammanhållningspolitikens betydelse för denna italienska region.

Hur kan sammanhållningspolitiken hjälpa Apulien att utvecklas ekonomiskt, och vilka är i din mening prioriterade områden?

Trots att ovannämnda uppgifter belyser hur centrala EU-åtgärder bidrar till att minska inhemska skillnader i tillväxt, så finns det även ett antal aspekter som understryker att Europa genomgår ett känsligt skede när det gäller framtiden. Det finns en stark efterfrågan på ökad sammanhållning och mer fokus på dagliga problem i många länder, vilket kräver större ansträngningar mot politiskt enande (ett stort ämne) jämte den ekonomiska och monetära unionen. I detta sammanhang spelar sammanhållningspolitiken en nyckelroll, ännu mer nu än tidigare.

När vi diskuterar vår framtid efter 2020 får vi inte glömma lokala regioner där det finns högre obalanser och brister, och tiotals miljoner medborgare lever i förhållanden med starka ekonomiska, samsättningsmässiga och sociala nackdelar på grund av orsaker som ligger utanför deras kontroll – framför allt med färre möjligheter för tillväxt. Som påven Franciskus betonade vid sitt besök i Euro-

parlamentet 2014, måste hela Europa bekämpa medborgarnas misstro mot institutioner som anses vara avlägsna och arbeta med att fastställa regler som uppfattas som långt ifrån befolkningens känslor. De stora ideal som inspirerade till ett enat Europa måste återigen sättas i centrum av det dagliga åtgärdsarbetet.

Sammanhållning, utbyte och förmåga att lyssna till medborgarnas krav är ideal som måste främjas på nytt, medan de tekniska aspekterna av EU:s institutioner skjuts åt sidan. Framtiden bör förknippas med hopp, och börja hos den yngre generationen. Vi måste återfå förtroendet för att arbeta för ett enat, fredligt, förstående, ömsesidigt och aktivt Europa. I detta avseende bör vi inte glömma bort lärdomar från män som Robert Schuman och Jean Monnet, Alcide De Gasperi och Altiero Spinelli, som förmedlade de värden vi har att bygga på med ny kraft och entusiasm. Apulien arbetar i dag helhjärtat med att stärka de europeiska idealen och främja en ny utvecklingspolitik på områdena välfärd, miljö och ekonomi. Strukturfonderna för programperioden 2014–2020 kommer att hjälpa oss att nå dessa mål i vår lokala region.

Vilka är för- och nackdelarna med detta nya arbetssätt med integrerade finansieringar och finansiella instrument? Hur kan vi försäkra oss om konkretion och komplementaritet?

Utnyttja möjligheter från den gröna ekonomin, förbättra kompetensen hos arbetstagare och företagare, stödja smarta kvalifikationer och specialiseringsstrategier och samtidigt främst skapa nya arbetstillfällen för unga, ökad social inkludering och bekämpning av ny social och ekonomisk fattigdom. Det är de viktigaste målen som kräver allt mer integrerade instrument som ligger närmare de verkliga behoven. Vi utgår från möjligheter och erfarenheter som redan har fastställts. Dessa har gjort Apulien till ett av de mest förtjänstfulla områdena när det gäller användningen av EU-medel och kommer att göra det möjligt att ytterligare förbättra utnyttjandet av fonder och finansieringstekniska instrument.

Särskilt positiva resultat kommer från investeringsstöd för mindre företag, där bidrag för anläggnings- och utrustningsutgifter kan kombineras med garantier från samriskföretag för kreditgränser (med hjälp av offentliga resurser) för att underlätta tillgången till krediter. Ytterligare ett positivt exempel innefattar integrering av produktiva investeringsstöd

och yrkesutbildningsplaner för arbetare, starta eget-bidrag för unga (NIDI eller NESUI, – Nuove iniziative d'impresa; initiativ till att starta nya företag, och PIN – Pugliesi Innovativi; innovativa apulianer) och mikrokrediter för mindre företag (även yrkesverksamma frilansare kan redan dra nytta av det första och det sista instrumentet).

Det finns en övergripande fråga om att utnyttja EU-medel med sikte på förenkling. Hur kan regionerna bidra till detta?

Säkert genom att sprida kunskap om EU:s regler i större utsträckning. När förmånstagarna har otillräckliga kunskaper om förfaranden förlängs genomförandeprocesserna och är följaktligen inte alltid förenliga med tidsrapporteringen för utgifterna för EU-medel. Men i andra avseenden bör det understrykas att större ansträngningar behövs på EU-nivå för att förenkla olika aspekter av ledning och styrning. Betydande framsteg har gjorts, men det finns fortfarande arbete att göra.

Dessutom får vi inte glömma att förenklingen även måste uppnås genom en konsekvent och integrerad inställning till EU:s lagstiftning och lagstiftning som antagits av medlemsstaterna. Detta är en mycket viktig punkt, t.ex. när olika lokala och nationella organ för förvaltning införlivar direktiv om offentlig upphandling och tillstånds-förfaranden. Italien har exempelvis nyligen godkänt den nya konsoliderade rättsakten för offentlig upphandling. Vi hoppas att denna konkret kommer att bidra till att förenkla förfarandena och förkorta tidsåtgången för genomförandena av offentliga investeringar, som fortfarande rankas som bland de längsta i Europa.

Vilka resultat förväntar du dig i slutet av perioden 2014–2020?

Syftet med programperioden 2014–2020 är att göra Apulien till en mer innovativ, attraktiv och hållbar region i ett socialt, ekonomiskt såväl som miljömässigt perspektiv. Vi vill att vår lokala region ska kunna locka till sig större produktiva investeringar och fler turistbesök genom att förbättra levnadsstandarderna för både medborgare och besökare. Dessutom vill vi att den blir mer inkluderande för de mest missgynnade befolkningsgrupperna genom riktade och integrerade tjänster för välfärden och en aktiv arbetsmarknadspolitik. Därför har vi planerat för betydande investeringar i smart kompetens och specialiseringsstrategier, och även investeringar för att utveckla den gröna ekonomin och transportmöjligheterna och först och främst förbättra kompetensen. Vi vill att vår lokala region Apulien ska bli allt mer attraktiv för den unga befolkningen och för andra unga människor som kommer utifrån, eftersom hög levnadsstandard går hand i hand med ett universitetssystem av hög kvalitet och en mycket dynamisk och aktiv företagsstruktur.

Apulien är en av regionerna i den adriatisk-joniska makrostrategin. Vad har du för förväntningar ur den aspekten?

Den adriatisk-joniska makrostrategin spelar tillsammans med övriga regionala samarbetsprogram en avgörande roll i kampen mot EU-skepsis, och börjar med samarbete om frågor av gemensamt intresse. Makroregionerna är en förmånlig miljö där lokala aktörer kan delta direkt i de beslut som berör dem mest på överregional och övernationell nivå. Samtidigt lämnar de gott om utrymme för sammanhållning, vertikal och horisontell subsidiaritetspolitik. Adriatiska området är särskilt i behov av att stärka integrationen och dela processer som rör viktiga val om miljö, ekonomi, infrastruktur och anläggningar och kultur. Samarbetet mellan regioner är både fördelaktigt och gynnsamt för Europa eftersom det bevisar att den kultur som bygger på dialog och delaktighet är den enda som kan främja tillväxt och utveckling i den lokala regionen, kanske i ett Europa som är mer enade och närmare medborgarna. ■

LÄS MER

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2015/08/european-commission-adopts-eur7-billion-operational-programme-for-the-italian-region-of-puglia

HORISONT 2020-PROJEKT: COHESIFY

Vad har EU någonsin gjort för oss?

Gör EU-medel skillnad för hur EU-medborgarna uppfattar Europeiska unionen? Utifrån bevis från den nyligen genomförda folkomröstningen om EU i Storbritannien verkar det inte så. I regioner som Cornwall och West Wales and the Valleys, två av de fattigare EU-regionerna som har fått miljontals euro från Eruf och ESF, röstade en övervägande del av invånarna för att lämna EU.

COHESIFY

The impact of EU Cohesion Policy on European Identification

Media och opinionsundersökningar identifierade en rad faktorer för att förklara denna skenbara paradox. Kommunikation kan vara en faktor: BBC noterade bristen på synlighet av EU-skytning och allmän medvetenhet om EU-medel i Cornwall¹. Men andra faktorer spelade också in, där den upplevda nyttan av EU-medel i Wales och på andra håll uppvägdes av oro över budgetbidrag, suveränitet, invandring och den ekonomiska situationen i Storbritannien och Europa².

Frågan om huruvida människor tror att EU-finansiering har varit bra för den ekonomiska utvecklingen i deras region, och om den påverkar deras inställning till EU och den europeiska identiteten står i centrum för ett nytt Horisont 2020-projekt som kallas COHESIFY. Studien kommer att innebära den första djupgående forskningen om sambandet mellan europeisk identitet, EU:s sammanhållningspolitik och kommunikation i regioner i Europa. Den ingår i en bredare agenda för Horisont 2020 som undersöker hur EU kan återskapa en bättre kontakt med medborgarna och främja en gemensam europeisk identitet till stöd för EU:s legitimitet och den europeiska integrationen.

Den allmänna opinionen efter krisen

Uppgifter från Eurobarometerundersökningen visar att den europeiska identiteten bland EU-medborgarna minskade under åren efter den ekonomiska krisen 2007–2008, men sedan återhämtade sig till nivåerna före krisen under 2010. Den nådde en historiskt hög nivå under 2015, då över 50 procent av medborgarna identifierade sig både med sitt land och med Europa för första gången. Det politiska stödet för EU har också

¹ <http://www.bbc.co.uk/news/uk-politics-eu-referendum-36054645>

² <https://www.theguardian.com/uk-news/2016/jun/25/view-wales-town-showered-eu-cash-votes-leave-ebbw-vale>

^ Cornwall, en av de fattigare regionerna i Storbritannien, har tagit emot betydande finansiering från Eruf och ESF

återhämtat sig under de senaste åren, även om medborgarnas förtroende för EU fortfarande ligger långt under nivåerna före krisen, och effekterna av Brexit för EU och den allmänna opinionen återstår att se.

Medan sammanhållningspolitiken står för en stor del av EU:s budget, och har varit ett viktigt verktyg för att avhjälpa effekterna av krisen, är mindre än 50 procent av EU-medborgarna medvetna om Europeiska regionala utvecklingsfonden eller Sammanhållningsfonden, och endast en femtedel av dessa anser att de i sina dagliga liv har gagnats av EU-finansierade projekt.

Professor John Bachtler, chef för European Policies Research Centre (Strathclydes Universitet), som leder konsortiet COHESIFY bestående av tio EU-partner konstaterar att: "Många EU-medborgare anser att EU känns avlägset. Politiska beslut fattas i Bryssel och medlen fördelas via nationella och regionala huvudstäder på ett sätt som knappast kan förstås av medborgarna. Om EU menar allvar med att återskapa en bättre kontakt med medborgarna behövs en mycket bättre förståelse för vad människor tänker om EU och dess politik."

Hans kollega, Carlos Mendez, projektledare för COHESIFY tillägger: "I denna studie kommer vi att prata med vanliga medborgare i länder i hela EU för att ta reda på vad de tycker om EU och de pengar som EU spenderar i deras land, region eller stad."

Forskningsmetoder

Konsortiet COHESIFY, som består av åtta europeiska universitet och två små och medelstora företag, kommer att genomföra tvärvetenskaplig forskning under två år och tillämpa olika forskningsmetoder, bland annat: fokusgrupper och en representativ undersökning bland medborgarna, nätundersökningar och djupintervjuer med sammanhållningspolitikens intressenter och informatörer, innehållsanalys av de politiska partiernas valprogram samt (social) medianalys. Dessutom kommer de nuvarande kommunikationsstrategier eller aktiviteter som genomförs av medlemsländer och förvaltningsmyndigheter att analyseras.

Forskningen kommer att styras av en rådgivande kommitté bestående av experter på kommunikation och politik från GD Regional- och stadspolitik, Regionkommittén, Fria universitetet i Berlin och Venedigklubben.

Utöver att utveckla ny kunskap om sambandet mellan sammanhållningspolitiken och den europeiska identiteten syftar projektet till att ge betydande politiska rekommendationer för att förbättra effektiviteten i EU:s kommunikation om sammanhållningspolitiken. De första resultaten kommer att dyka upp i början av 2017, och projektet kommer att avslutas 2018 med slutrapporterna, inklusive publiceringen av en handbok för EU-informatörer. ■

LÄS MER

www.cohesify.eu

Europeiska projekt i ett fågelperspektiv

Under årets ”Europe in my Region”-kampanj var det över 3 000 projekt i 23 länder som öppnade dörren för mer än 300 000 besökare och visade upp vad man kan uppnå med regionala EU-projekt.

Europe in My Region (EIMR) is an EU-wide communications campaign to encourage citizens to discover EU-funded projects near them. This year, for the first time, four different initiatives – the Open EU Project Days, a treasure hunt, a photo competition and a blog campaign – enabled the public to visit projects and share images and experiences via social media. The campaign is coordinated by DG REGIO and organised in cooperation with regional authorities.

Check out some of the photos from the thousands of events that took place across Europe from May until June 2016. ■

LÄS MER

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/communication/inform-network/map/

Lokala företag – stödmottagare av EU-finansierade program i hela regionen – samlade under DIP Sliven-evenemanget i Bulgarien.

Besökare på Europe in My Region i Baden-Württemberg, Tyskland, hade stora möjligheter att lära sig betydligt mer om EU-finansierade projekt i sin region.

Besökare på Luxemburgs årliga "Fête de l'Europe" kunde delta i en rad olika aktiviteter med fokus på EU-medlemsstaterna, EU-institutionerna och fyra temagrupper inriktade på tillväxt och sysselsättning, klimat och energi, den digitala inre marknaden samt EU som starkare internationell aktör.

Slovenska ministern Alenak Smerkolj (bakre raden, andra från höger) slöt upp med deltagare i ett ESF-finansierat projekt ("Lärande för unga vuxna") under öppet hus-dagarna i Koper, Slovenien.

Regionen Thessalien i Grekland arrangerade en mängd interaktiva offentliga evenemang i områden där projekt om stadsinfrastruktur och kultur har genomförts med EU-stöd.

Evenemang under öppet hus-dagarna för EU-projekt i Łódź vojvodskap, Polen.

Leende ansikten i slutet av skattjakten i Fortaleza de Santiago, Sesimbra i Portugal.

Att säkerställa den framtida politiska sammanhållningen efter 2020

Marjorie Jouen, expert på EU:s politik relaterad till regional, landsbygds- och lokal utveckling, territoriell sammanhållning och social innovation, och särskild rådgivare vid Notre Europe – Jacques Delors Institute, ger sin syn på vägen framåt för den europeiska sammanhållningen.

Brexit är en påminnelse om att Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) skapades som svar på en begäran från Storbritannien efter att landet blivit medlem i Europeiska ekonomiska gemenskapen. Vad mycket vatten som har passerat under bron sedan 1975! Jag tror att hemligheten bakom denna livslängd ligger i det faktum att den regionala utvecklingspolitiken är i stånd att genomgå en metamorfos varje gång en reform genomförs, inte minst den som inrättats genom sammanhållningspolitiken och vars 30-årsdag vi firar i år.

Varje program kännetecknas i själva verket av en specifik kombination av verktyg och kriterier för de territorier som har störst behov, som svar på eventuella hot mot den europeiska sammanhållningen under en viss period. Utmaningen ligger i att förutse problem som måste lösas mer än fem år i förväg. Det är inte en fråga om att börja från början, utan om att förlita sig på befintliga strukturer för att förbättra det vi redan har. De grundläggande principerna – gemensam administration och samfinansiering av medlemsländerna och regionerna, samt flerårig och sektorsövergripande programplanering – förblir oförändrade.

Vad ska vi behålla från programmet för 2014–2020?

Två och ett halvt år efter starten kan vi dra några lärdomar av det nuvarande programmet som kännetecknas framför allt av behovet av att lösa den ekonomiska krisen. Det gemensamma programmet för fem europeiska struktur- och investeringsfonder (ESI-fonderna), och deras anpassning i fråga om vad som bör utgöra prioriteringarna i Europa 2020-strategin, utarbetades som svar på en önskan om ökad effektivitet under en period av budgetnedskärningar. Strängare kontroller och villkor infördes för att garantera effektiviteten hos interventionsverktyg under parollen "spendera bättre".

Också påfallande med detta program är införandet av en "territoriell sammanhållning" som ett mål, vilket innebär att särskild uppmärksamhet ägnas åt nivåer mellan regioner och överstatliga nivåer (stads-, lokala och makroregioner) genom att dessa förses med nya verktyg.

Europeiska kommissionen utarbetade sin första rapport¹ i slutet av 2015. Genom att konstatera att sammanhållningspolitiken inte hade kunnat förhindra den ekonomiska krisen från att radera "vinsterna av den ekonomiska konvergens som hade uppnåtts i flera europeiska regioner och medlemsländer sedan 2000" medger kommissionen också att de otillräckliga mängder som står på spel innebär att den inte kan utgöra en verklig fördelningspolitik.

På den positiva sidan gavs kommissionen genom den utmärkande förvaltningen av fonderna, som ansågs alltför rigid enligt vissa, möjligheten att dämpa stötar, och ibland övervinna de misslyckade nationella offentliga investeringarna. Det valfria utnyttjandet av nya territoriella utvecklingsverktyg, som integrerade territoriella investeringar (ITI), strategier för hållbar stadsutveckling och lokalt ledd utveckling (CLLD), tyder på att dessa i huvudsak är experimentella.

Enligt Fabrizio Barcas territoriellt baserade agenda för social integration², the lyckas programmet i fråga om bättre förvaltning av ESI-fonderna för regionerna genom att slå ett slag för lokalt

¹ Meddelande från kommissionen "Investeringar i sysselsättning och tillväxt – en maximering av de europeiska struktur- och investeringsfondernas bidrag", COM(2015) 639 final av den 14 december

² F. Barca, 2009, *An agenda for a reformed cohesion policy*

ledd utveckling för alla typer av områden, och erkänner att det finns andra mål än de som rör ekonomiska resultat (till exempel energi och ekologisk omställning). Däremot har inga framsteg gjorts när det gäller den sociala sammanhållningen, nämligen sysselsättning och fattigdom. Det har gjorts få framsteg i "god samhällsstyrning", även om komplicerade förfaranden har avancerat, och i stället för territorialisering av sektorspolitiken har sammanhållningspolitiken blivit "sektoriserad".

Vilka är utmaningarna för sammanhållningen efter 2020?

Den period av geopolitiskt kaos som vi nu upplever bör inte förringa behovet av inre sammanhållning inom ett förändrat EU. Dessa behov är inte bara sociala, relaterade till yrkesverksamhet och inkomster och återverkningar på den inre marknaden, utan alltmer samhälleliga – det vill säga att de är relaterade till människors ålder, kultur, hälsa och utbildning osv. Den territoriella dimensionen blir allt viktigare som referenspunkt för fredlig samexistens, eftersom

de flesta institutioner och mekanismer bakom den sociala sammanhållningen antingen har demonteras (arbete, skola, företag osv) eller försvunnit.

Skillnader mellan små regioner eller områden (stadsdelar eller landsbygdsområden) existerar därför inte bara på grund av deras ekonomiska konkurrens och innovationsprofiler, utan också på grund av deras levnadsvillkor, sociala harmoni och deras demokratiska institutioners allmänna hälsa.

Dessutom bör territoriers ojämna tillgång till knappa naturresurser och exponering för klimatvariationer innebära att ett avgörande skede i Horisont 2025 kan nås för att involvera territorier och befolkningar i åtgärder för att säkerställa återhämtningsförmåga.

Följaktligen är det nödvändigt att:

➤ basera en stor del av fördelningen av medel (i storleksordningen 30 procent) inte på BNP per capita, utan på det europeiska indexet för sociala framsteg (EU-SPI);

➤ granska investeringsprioriteringar genom att tillmötesgå fler mål i samband med integrationen av ungdomar, förebyggande av utslagning, ökad återhämtningsförmåga, förbättrade levnadsförhållanden, deltagardemokrati och social innovation och kreativitet samt användning av digital teknik;

➤ stärka och befästa användningen av integrerade territoriella utvecklingsverktyg genom att göra dem obligatoriska;

➤ främja regional konkurrens som en metod för att genomföra regionala investeringsprogram mellan stads- och landsbygdsområden, kust- och bergsområden och lokala myndigheter, utöver att utgöra ett specifikt mål. ■

LÄS MER

Notre Europe – Jacques Delors Institute:
www.delorsinstitute.eu/1-Home.htm

MOOC: nätkurs för att förklara EU:s budget och finansiering

Regionkommitténs (ReK) storskaliga öppna nätkurs, MOOC, är den första i sitt slag att hjälpa regionala och lokala myndigheter att hitta rätt i det politiska beslutsfattandet om EU-frågor. Fokus ligger på tillgång till EU-medel och att förstå budgetar.

Den första MOOC-kursen hölls 2015 och gav en allmän introduktion till EU:s institutionella uppbyggnad och beslutsförfaranden, med särskild koppling till regionala och lokala frågor. Över 50 experter, däribland lokala politiker och europaparlamentariker, representanter på hög nivå från EU-institutionerna och akademiker från universitet, delade med sig av sina kunskaper via video och diskussioner som streamades direkt från ReK:s lokaler i Bryssel.

Cirka 8 500 deltagare från drygt 70 länder bekräftade att kursen har potential att stärka den administrativa kapaciteten på lokal nivå, och likaså att det finns en betydande efterfrågan på nätundervisning i EU-frågor. Därför planeras nu en andra upplaga av kursen den 31 oktober–9 december, även om den kommer att vara fortsatt tillgänglig för "eftersläntare" under hela 2017.

Årets kurs är skapad i samarbete med Europeiska investeringsbanken och två generaldirektorat i Europeiska kommissionen (Regional- och stadspolitik, Budget).

MOOC kommer att omfatta sex huvudteman – varje tema finns online under en vecka och kräver cirka två timmars studietid – med inriktning på EU:s budget och hur den används. I kursverktygen, med bland annat videor, diskussioner, faktablad och frågesporter, balanseras den grundläggande teorin bakom EU-finansiering, förfaranden och utvärdering med praktisk information från aktörer som arbetar med projektets utformning och framförande. Kursen är tillgänglig gratis på fun-mooc.fr, och deltagare kan anmäla

TAKE 2

Den andra upplagan av MOOC har som mål att locka över 10 000 deltagare, däribland:

- > ReK:s ledamöter och regionala och lokala politiker från EU och utanför,
- > personal från EU:s institutioner, regionala kontor i Bryssel, föreningar, etc.,
- > tjänstemän från regionala och lokala myndigheter som är involverade i EU:s finansiella frågor,
- > personal som arbetar för icke-statliga organisationer och andra potentiella mottagare av EU-medel,
- > personal som arbetar för finansiella institutioner såsom (regionala) investeringsbanker,
- > lärare, studenter och journalister.

sig på <https://www.fun-mooc.fr/courses/CoR/114001/session01/about>.

Module 1 presenterar regionernas och städernas roll i EU-frågor, med fokus på finansiella frågor. I **modul 2** ges en översikt över den aktuella EU-budgeten följt av detaljer om budgetcykeln, resultat, transparens och investeringsrelaterad verksamhet. I **modul 3** tar man en närmare titt på EU:s struktur- och investeringsfonder och deras genomförande.

Modul 4 handlar om Europeiska fonden för strategiska investeringar och andra instrument från Europeiska investeringsbanken, inklusive god praxis och nätverksbyggande. EU:s program, förfaranden och byråer för städer och regioner presenteras i **modul 5**. I **modul 6**, slutligen, behandlas halvtidsöversynen av EU:s budget för 2014–2020 och framtidsutsikter efter 2020. ■

LÄS MER

<http://cor.europa.eu/en/events/Pages/CoR-online-MOOC.aspx>

NYHETER [I KORTHET]

**EPIRUSREGIONEN
VINNER PRIS FÖR BÄSTA
PRAXIS FÖR
"MEDBORGARGUIDE**

Ett lovvärt initiativ från Grekland har briljerat i 2015 års tävling för projekt inom den offentliga sektorn, som anordnades av Europeiska institutet för offentlig förvaltning. Syftet med tävlingen är att lyfta fram de mest innovativa och effektiva åtgärderna som tjänar som exempel på både europeisk och internationell nivå. En av de fattigaste regionerna i Grekland, Epirus, har med stor framgång utvecklat en "Medborgarguide" som ett användbart onlineverktyg till tjänst för medborgare och företag på distans som sparar både tid och pengar. Projektet kommer att bidra till att kraftigt minska de stora mängder människor som väntar på hjälp och även leda till bättre produktivitet hos tjänste-

män. Det kommer dessutom att öka öppenheten och förtroendet för offentliga tjänster.

Projektet var ett av 64 projekt från 36 europeiska länder och europeiska institutioner som bedömdes som god praxis. Det är värt att notera att Epirus "Medborgarguide" skapades av enbart tjänstemän med gratis och öppen programvara, vilket minskar den totala kostnaden för genomförande, webbhotell och underhåll till noll! Idén kom ursprungligen från Epirus regionala vice guvernör, Tatiana Kalogianni, som genom sitt stöd har spelat en avgörande roll för hela projektets framgång.

LÄS MER

<http://www.politis.gov.gr>

**NY GENERALDIREKTÖR
TILL
GENERALDIREKTORATET
FÖR REGIONAL- OCH
STADSPOLITIK**

Europeiska kommissionen har utsett Marc Lemaître till generaldirektör för generaldirektoratet för regional- och stadspolitik (DG REGIO). Han tillträdde sin nya tjänst den 1 september, och efterträdde då Walter Deffaa.

Lemaître tar med sig 20 år av stor erfarenhet i EU-frågor, både i Europeiska kommissionen och i Luxemburgs diplomattjänst. Under åren 1996–2006 arbetade han inom Luxemburgs ständiga representation i Europeiska unionen, med frågor om budget, handel och allmänna frågor, bl.a. förberedelse och förhandling av den fleråriga budgetramen för perioden 2007–2013.

Han började på Europeiska kommissionen 2007 som kanslichef åt kommissionären för regionalpolitik, Danuta Hübner, och sedan hennes efterträdare, Paweł Samieccki. Mellan 2010 och 2013 ledde Lemaître arbetet vid budgetkommissionär Janusz Lewandowskis kansli, en period under vilken nuvarande fleråriga budgetram (2014–2020) förbereddes och klubbades. Sedan 2013 har han haft hand

^ Regionala vice guvernören i Epirus, Tatiana Kalogianni (mitten), fotograferad vid prisutdelningen

om PMO (byrån för löneadministration och individuella ersättningar), en avdelning som består av nästan 600 anställda. ■

NYA FUNKTIONER PÅ DEN ÖPPNA DATAPORTALEN

Nya uppgifter och funktioner har lagts till den öppna it-plattformen för EU:s strukturfonder och investeringsfonder. Nu kan användarna se alla 533 ESIF-programmen för perioden 2014–2020 (tillgängliga via landssidorna), inklusive finansiering och förväntade resultat utifrån gemensamma indikatorer (om tillgängliga). Finansdatauppsättningen har uppdaterats för att återspegla de antagna programmen i juli 2016, och programmen för gränsöverskridande samarbete inom ramen för instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA) har också lagts till. Användarna har nu också möjlighet att få

en bild av den tematiska fördelningen av medel, antingen som totalbelopp eller som en procentandel av den nationella fördelningen. ■

LÄS MER

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion6/cp_data.png

HÖGT BETYG I INNOVATION

Kommissionen har släppt den europeiska resultattavlan för innovation 2016, den regionala resultattavlan för innovation och Innobarometer. De viktigaste resultaten är att EU:s innovation har hunnit ikapp Japan och USA, Sverige är än en gång ledande inom innovation, och Lettland har blivit snabbast växande innovatör.

Det finns även regionala innovativa nav i länder med måttlig innovation: Piemonte och Friuli-Venezia Giulia i Italien, Baskien i Spanien och regionen Bratislava i Slovakien. Generellt sett är nyckeln till att bli världsledande att anta ett **balanserat innovationssystem** som kombinerar en lämplig nivå av offentliga och privata investeringar, effektiva innovationspartnerskap mellan företag och den akademiska världen, liksom en stark pedagogisk grund och utmärkt forskning. EU:s innovation förväntas öka under de kommande två åren. Merparten av företagen planerar att antingen bibehålla eller öka investeringsnivån när det gäller innovationer under det kommande året. Företag i Rumänien, Malta och Irland är de som mest sannolikt kommer att öka sina investeringar i innovation. ■

LÄS MER

<http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards/>

The banner features a blue background with a grid of data points and a bar chart. The text reads: 'EUROPEAN STRUCTURAL AND INVESTMENT FUNDS OPEN DATA PLATFORM' in white on a dark blue background. Below this, it says 'EU INVESTS IN YOUR REGIONS' in white. A central graphic shows a bar chart with three bars of increasing height, with the text 'explore our data...' in white and red. Below that is the URL 'https://cohesiondata.ec.europa.eu/' in white. At the bottom right, there is the European Commission logo and the text 'European Commission | Regional and Urban Policy'.

PROJEKT

UNGDOMAR ÅTERVINNER MAFFIAEGENDOM

**EUROPEISKA UNIONEN
227 900 EURO**

**REVOLVERANDE
FOND (NATIONELL
MEDFINANSIERING)
107 500 EURO**

**REVOLVERANDE FOND
(ÅTGÄRDSPLAN FÖR
SAMMANHÅLLNING)
194 700 EURO**

Lokaler som beslagits från maffian i Balestrate, en kuststad med 6 000 invånare i provinsen Palermo på Sicilien, kommer att användas som mötesplats för unga.

Bygnaden beslagtogs från en lokal maffia och överläts till Balestrate kommuns fastigheter under 2009. Den renoverades tack vare en finansiering på 530 000 euro enligt det nationella "operativa säkerhetsprogrammet", med sikte på att omvandla det till stadens första ungdomscenter.

Balestrate kommun inledde ett anbudsförfarande för förvaltningen av centret i december 2015. Det vinnande budet kom från ett samriskföretag med sex lokala, ideella organisationer som ville gå samman i ett nätverk kring det största projektet för ungdomsdeltagande i Balestrates historia.

Skapandet av ett ungdomscenter i en byggnad som beslagtogs från maffian, i ett lokalt område där maffian är påtagligt närvarande, har stor symbolisk betydelse. Den italienska statsförvaltningen fräntar maffian tillgångar och återlämnar dem till det civila samhället, särskilt till unga människor.

Som en följd kommer verksamhet som syftar till att främja och sprida en laglig kultur i centret för att förhindra att ungdomar blir vilseledda, genom att höja deras medvetenhet om laglighet, jämlikhet, respekt och demokrati. Arbetet ska främjas genom informationsspridning och vittnesmål för att föra vidare engagemanget hos alla de människor som förlorat sina liv i kampen mot maffian till den yngre generationen.

Samtidigt som det genomförs kulturella initiativ om laglighet och att bekämpa maffian, illegal verksamhet och ocker, kommer man att främja volontärläger för ungdomar som är intresserade av att få stopp på maffian.

Kultur på agendan

Workshoppar kring konst, teater och musik kommer att arrangeras vid centret i en strävan att utnyttja yrkeskunskaperna hos de sex organisationer som håller i projektet. Medborgarskapskurser, studiemotivation och handledarseminarier kommer att hållas för att hjälpa till att förhindra att studenter hoppar av skolan – arrangörerna är övertygade om att kampen mot maffian börjar med kultur och utbildning.

Ett "Europa-labb" (Laboratorio Europa) ska skapas för att sprida kunskap om vilka möjligheter som erbjuds genom EU:s ungdomsprogram, som t.ex. Erasmus+, "Ett Europa för medborgarna", Kreativa Europa och Ungdomsgaranti.

Därmed kommer centret att bli både en fysisk och symbolisk mötesplats – en plats för utveckling och spridning av en laglig kultur för att stärka känslan av trygghet i hela regionen och göra den till en bättre plats att leva på. Det kommer att bli en plats för att skapa och stödja projektidéer som kan sprida medvetenhet hos medborgarna och deltagandefrihet, i synnerhet för ungdomar.

Slutligen kommer centret att symbolisera att EU:s närvaro i södra Italien – en symbol för försoning och tillväxt skapad tack vare de möjligheter som erbjuds av EU:s institutioner. ■

PROJEKT

FÖRETAGSKOMPETENS OM HÅLLBAR RESTAURERING AV FORDON

**TOTAL FINANSIERING:
3 605 900 EURO**

**EU-FINANSIERING:
1 000 000 EURO**

**Samordnaren för projektet
Mobiël Erfgoed Centrum, Hans
Visser, berättar för *Panorama*
om hur lokala små och
medelstora företag får hjälp att
skapa en livskraftig industri för
restaurering av begagnade
fartyg, luftfartyg, bilar och tåg.**

Små och medelstora företag saknar ofta kunskaper i hur de bäst kan tillämpa sina kunskaper och kommersialisera sina idéer. Mobiël Erfgoed Centrum (MEC) tillhandahåller verktyg och resurser som hjälper ägare och kulturarvsorganisationer att på ett hållbart sätt rusta upp och bevara olika transportsätt, och har på så sätt spelat en central

roll i att hjälpa företag att förverkliga sin handelspotential.

Projektet har utvecklat en kunskapsportal för kvalitetshöjning, där små och medelstora företag kan få hjälp med att testa prototyper eller bilda partnerskap. En öppen innovationsmiljö har upprättats som för samman företagare, utbildningsinstitutioner och testanläggningar, vilket bör påskynda införandet av nya tjänster och produkter på marknaden.

Panorama: Vad var den utlösande faktorn till projektet?

Hans Visser: Det var diskussionen om företagets behov som verkligen satte igång projektet. Dessutom såg vi en fantastisk möjlighet att testa prototyper på utvalda fordon som ryms i deltagande museer. På detta sätt kunde vi skapa en billig "fab lab-miljö" ("fabrication laboratory") på hög nivå för innovationer inom små och medelstora företag.

Vem tog initiativet till projektet?

Mobiël Erfgoed Centrum är en oberoende stiftelse som stöds av näringslivet, universitet och andra utbildningsinstitutioner (yrkesutbildningsinstitut) samt av regeringen. MEC-stiftelsen syftar till att fånga

upp och överföra kunskap, kompetens och färdigheter som behövs för att upprätthålla, förvalta och använda rörliga kulturarvsobjekt och att överföra detta till företag, enskilda individer, utbildningsinstitutioner och ungdomar i Nederländerna.

Så hur viktigt var engagemanget från små och medelstora företag?

Stiftelsen har arbetat direkt med små och medelstora företag, hjälpt till att minska den administrativa bördan och utveckla ny innovativ kunskap och tekniker. MEC-projektet har även fört samman några viktiga ekonomiska aktörer i regionen, t.ex. inom kemi-, energi-, sjöfarts- och transportsektorena.

Hur har finansieringen säkrats och hanterats?

Innan Eruf gick in fick samordnaren medfinansiering från kommunen i Rotterdam för hela projektperioden. Detta gav oss garantier för projektet från början och en buffert för att finansiera startkostnaderna, särskilt kostnaderna för sekretariatet. EU-finansiering säkrades sedan tack vare entusiastiskt deltagande av både företag och institutioner för yrkesutbildning. Det sköttes via en kooperativ stiftelse särskilt

inrättad för att hantera och stödja små och medelstora företags deltagande i EU-projekt.

Hur var relationerna med förvaltningsmyndigheten?

Det fanns en regelbunden kontakt med "Kansen voor West", i synnerhet om materiella och finansiella projektförändringar, och de tog alltid snabbast möjliga väg för bearbetning och utbetalning. Vi tyckte också att deras revision var professionell och välgjord, vilket hjälpte oss att bättre sköta bokföringen. Den ekonomiska rapporten innebar mycket arbete för sekretariatet, men deras insats bidrog till att ta bort många av de administrativa bördorna för våra partner bland små och medelstora företag.

Hur utvecklades partnerskapet under projektets gång?

Projektet har haft ett engagerat samarbete hela vägen från alla parter, med över 100 personer inblandade. Många bestämde sig faktiskt för att fortsätta samarbetet när projektet var avslutat för att vidareutveckla ny banbrytande teknik, såsom solcellsteknik, 3D-utskrift, kompositmaterial och IKT-verktyg.

Vilka var de största utmaningarna som uppstod?

Den första utmaningen var att stimulera nya affärsmöjligheter inom sektorerna återvinning, elektronik, järn- stål- och trä-industri. Sedan var vi tvungna att hitta rätt sätt att använda innovativ multimedieteknik för att hitta de kunskaper och färdigheter som krävs. Slutligen var vi tvungna att sprida de bidrag och insatser som krävs för restaurering, förvaltning och drift av rörliga kulturarsobjekt.

Kan du identifiera tre eller fyra avgörande ögonblick?

Arbetet med att få allt att fungera rent administrativt var en verklig prövning, även om allt föll på plats när vi hade avslutat vår lägesrapport. Vi anordnade flera konferenser och medverkade under Interclassic-mässan där vi spred våra resultat. Dessa händelser gav nya insikter i hur man överför kunskap och kompetens, vilket är viktigt för att främja den sociala innovationskedjan mellan små och medelstora företag och forsknings-/utbildningsinstitut.

Vilka är de huvudsakliga stödmottagarna hos MEC?

Självklart de deltagande små och medelstora företagen när det gäller att utveckla nya innovativa produkter och processer för att restaurera olika transportsätt. Projektet har fram till i dag faktiskt lett till 92 heltidstjänster och även gynnat yrkesutbildningsinstitutioner. Portalen kommer att ge enkel och direkt tillgång till viktiga projektresultat, särskilt för små och medelstora företag och yrkesutbildningsinstitutioner som är involverade i ren rörlighet och underhåll.

Vilka hållbarhetsresultat har projektet lett till?

Vi hoppas att den kunskap och kompetens som vunnits och utbytt kommer att bidra till ett renare Rotterdam och en renare provins Zuid-Holland. MEC-projektet kommer att stimulera hållbar rörlighet genom elektrifiering och genom att ställa om for-

don till att köra på solenergi, och därigenom förbättra luftkvaliteten och minska bullret. Vi tror att våra framgångar visar på möjligheter att kombinera äkta hantverk med innovativ teknik och koncept för ren rörlighet.

Hur kan metoden upprepas för liknande projekt?

MEC-stiftelsen är redan inblandad i ett nytt Eruf-finansierat projekt som är inriktat på att utveckla nya och hållbara sätt att minska höga halter av föroreningar från äldre fordon genom elektrifiering och bränsleceller.

Vilka lärdomar kan dras inför framtiden?

En viktig sak som vi har lärt oss är att grunden för alla projekt bör vara behoven i de berörda företagen. Först då är det möjligt att utveckla en hållbar affärsplan för att innovativa produkter, system eller processer ska kunna utvecklas. Detta var utgångspunkten för vårt projekt, och vi anser att det borde vara det för alla projekt som ansöker om EU-finansiering. ■

LÄS MER

<http://www.mobielrfgoodcentrum.nl/>

PROJEKT

GREKISKT SJUKVÅRDSSYSTEM BLIR DIGITALT

**TOTAL INVESTERING:
13 937 100 EURO**

**EU-BIDRAG:
13 937 100 EURO**

E-receptprojektet moderniserar det grekiska sjukvårdssystemet genom att ersätta dagens praxis som består av handskrivna recept med en digitaliserad operativ plattform.

E-receptprojektet avslutades i slutet av 2015 och är i nuläget ett av de viktigaste program som används för e-förvaltning i hela landet. Med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden, närmare bestämt från det operativa programmet "Digital konvergens", har e-hälsolösningen inrättats och förvaltas av IDIKA SA, ett e-förvaltningscentrum för sociala tjänster. Systemet är inriktat på att förbättra patient-säkerheten och vårdkvaliteten och bidra till en bättre resursanvändning. Det är tänkt att erbjuda en öppen och modulär miljö för e-recept, som är förenlig med EU och driftskompatibel med andra nationella e-hälsolösningar och informationssystem från tredje part.

Den digitala socialtjänsten ansluter sig och fungerar med alla landets nationella socialförsäkringsfonder via en fullständigt integrerad plattform för e-recept. Därmed kan projektet bidra till transparens och stödja beslutsfattande genom att tillhandahålla exakta statistiska uppgifter. Dessutom är målen väl anpassade till den grekiska hälsovårdspolitiken (2014–2020) som ska prioritera primärsjukvård, slå samman finansiella medel, införa nya metoder för företagsledning och administration, anta kostnadseffektiva kontrollmekanismer, och utveckla en politik för en bättre resursfördelning.

Fyller sitt syfte

Den viktigaste användningen gäller receptbelagda läkemedel och remisser till provningslaboratorium, från begäran om kontroll till stödmottagarnas betalning. E-recept skapade av förskrivande läkare sparas i den nationella databasen där apotek och diag-

nostiska centra för verkställande kan komma åt dem. Informationen i databasen görs tillgänglig genom säker tillgång för sjukförsäkringsorganisationer, hälsoministeriet och tillsynsmyndigheterna, m.fl. Likaså kontrolleras och hanteras alla transaktioner helt och hållet via de nationella socialförsäkringsfonderna, däribland läkarbesök och elektroniska läkarremisser.

På patientsidan ersätter ett elektroniskt recept ett handskrivet och ofta oläsligt recept, vilket gör det enklare att förnya recept och samtidigt minimerar risken för felläsning av läkarens instruktioner. Tillgängliga siffror för 2015 visar att ungefär 3 miljoner patienter har kunnat utnyttja den nya recepttjänsten varje månad.

E-recept bidrar även till att minska komplexiteten med försäkringskydd och recept genom att förenkla hela processen och säkerställa att patienternas journaler hålls uppdaterade.

Dessutom kan den nya digitala tjänsten ge läkarna en tydlig översikt över patienternas sjukdomshistoria och erbjuda bättre anpassning till medicinska riktlinjer och farmaceutisk praxis. Det mycket positiva gensvaret på e-receptsystemet syns i inhämtad statistik som visar att det trots att det nyligen infördes redan omfattar drygt 98 procent av alla recept som i dag skrivs i hela landet.

Sist men inte minst håller man inom ramen för projektet på att genomföra en fortsättning på e-hälsolösningen med ett brett urval av verktyg och tjänster. Det redan så framgångsrika e-receptsystemet är uppgraderat på nationell nivå. ■

LÄS MER

<http://www.e-prescription.gr>

PROJEKT

ATT BALANSERA JORDBRUKS- OCH MILJÖBEHOVEN I ÖSTERSJÖOMRÅDET

**TOTAL INVESTERING:
6 603 200 EURO**

**EU-INVESTERING:
4 351 700 EURO**

Projektet Baltic COMPASS sammanförde regionens jordbruks- och miljösektorer för att bekämpa övergödningen (även känd som eutrofieringen) av Östersjön och dess flodområden.

De berörda parterna, däribland nationella myndigheter, specialiserade institutioner, jordbruksorganisationer och företag, har infört mer verkningsfull miljöpolitik inom jordbruket, delat med sig av innovationer och väl fungerande metoder, skapat vetenskapliga scenarier och investerat i miljöteknik för att handskas med problemet.

De har även försökt komma till rätta med bristerna i parternas förvaltningskapacitet, och de har lyckats skapa ömsesidigt förtroende mellan huvudaktörerna i såväl miljö- som jordbrukssektorn.

Projektet Baltic COMPASS omfattade 22 partner från åtta länder längs Östersjön och Vitryssland. Projektet skapade minst fem nya jobb, varav några är permanenta, tack vare finansiering från EU:s Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) via det operativa Östersjöprogrammet under programperioden 2007–2013.

Lösningar alla vinner på

”Baltic COMPASS hjälpte jordbrukssektorn i Östersjöregionen att hitta sätt att framställa den mat som regionens 90 miljoner invånare behöver dagligen, samtidigt som Östersjön skyddas. Om de rekommenderade åtgärderna genomförs framgångsrikt i hela regionen kommer de att få stort genomslag för Östersjön”, säger Ola Palm från Institutet för jordbruks- och miljöteknik (JTI).

De förväntade långsiktiga resultaten av detta överstatliga projekt innefattar nya strategier för att minska övergöd-

ningen, starkare band mellan jordbruks- och miljöintressen samt mer kostnadseffektiva politiska åtgärder.

Förhoppningen är även att länderna i öst och väst ska knytas närmare varandra, vilket går väl ihop med EU:s strategi för Östersjöregionen. Genom att kombinera och sprida sina unika kunskaper och erfarenheter har parterna dessutom banat väg för ökad medvetenhet om miljö och jordbruk i hela regionen. Detta leder till lösningar för jordbruket och miljön som alla vinner på, utan att försvaga jordbrukssektorns konkurrenskraft.

Projektet genomfördes i nära samarbete med två andra miljöprojekt inom jordbruket: Baltic Deal och Baltic Manure. Det mest påtagliga resultatet av detta samarbete var intressentkonferensen ”Greener Agriculture for a Bluer Baltic Sea”. Den har hållits sedan 2010 och har vuxit till det viktigaste evenemanget för alla som är intresserade av jordbruk och miljö i regionen. ■

LÄS MER

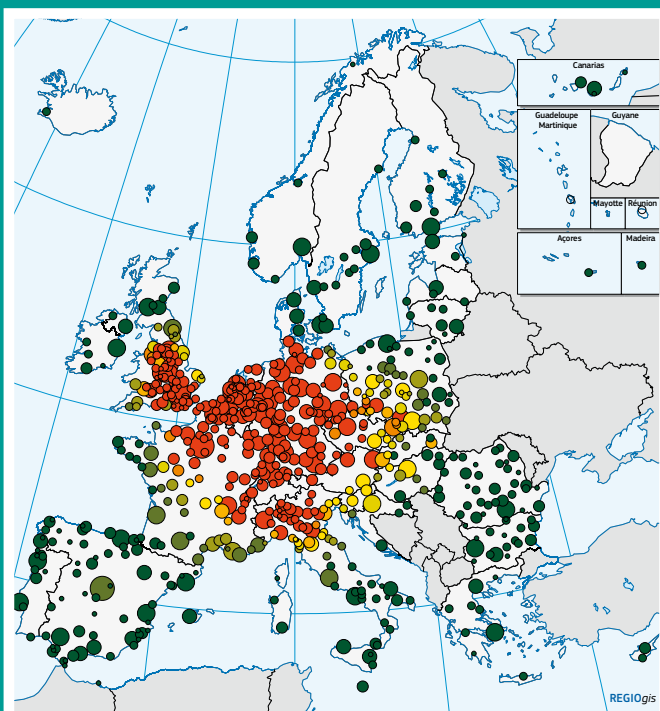
<http://www.balticcompass.org/>

POTENTIELL VÄGTILLGÄNGLIGHET I FUNKTIONELLA STADSOMRÅDEN, 2012

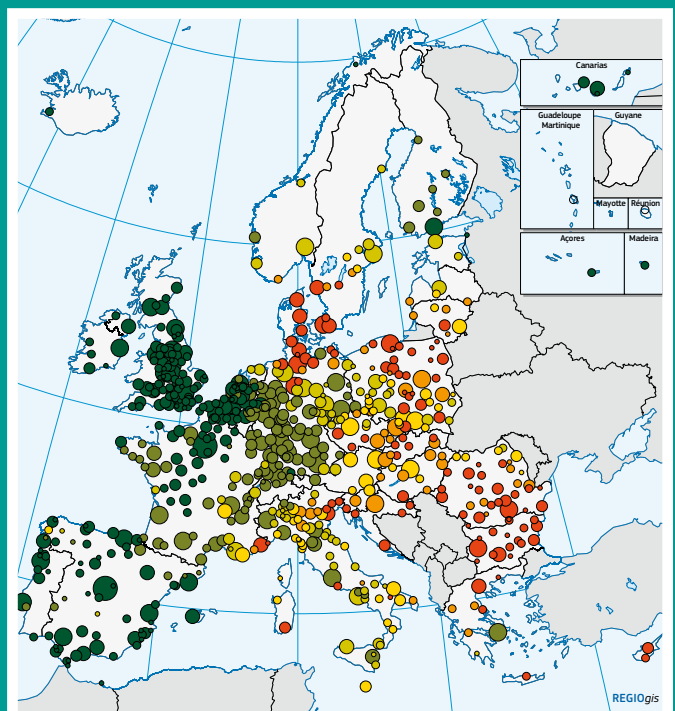
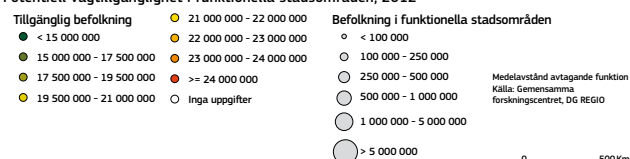
Denna karta visar aktuella tillgänglighetsnivåer på vägar från samtliga kommuner i stora funktionella stadsområden till samtliga kommuner i EU- och EFTA-länderna. Analysen tar hänsyn till hastighet och trafiksituationen på hela det större vägnätet, inklusive broar och färjor. Tillgängligheten uttrycks genom antalet invånare som kan nås med hänsyn till hur lång restid som krävs för att komma fram till destinationen. Tillgängligheten är störst i städerna mitt i Europa, men några av de större städerna längre ut, som Warszawa och Budapest, har också höga tillgänglighetspoäng.

FÖRVÄNTADE FÖRÄNDRINGAR I VÄGTILLGÄNGLIGHET EFTER TNT-STOMNÄTETS SLUTFÖRANDE I FUNKTIONELLA STADSOMRÅDEN

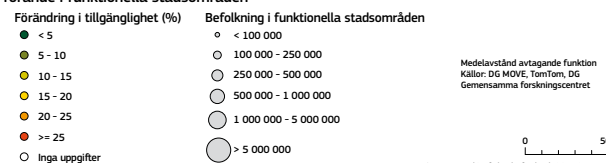
Kartan visar förväntade förändringar i tillgänglighetsnivåer i funktionella stadsområden efter slutförandet av det trans-europeiska transportnätet. TEN-T-politiken, som stöds av sammanhållningspolitikens instrument, investerar i nya vägbyggen och upprustning av befintliga vägar. Många funktionella stadsområden förväntas dra nytta av avsevärda tillgänglighetsvinster (ofta över +20 %) tack vare olika TEN-T-projekt. De förväntade ökningarna är särskilt höga i städer i Bulgarien, Rumänien och Kroatien.

Potentiell vägtillgänglighet i funktionella stadsområden, 2012

Förväntade förändringar i vägtillgänglighet efter TNT-stomnätets slutförande i funktionella stadsområden

RÄTTSLIGT MEDDELANDE

Varken Europeiska kommissionen eller någon person som agerar på kommissionens vägnar kan hållas ansvarig för hur uppgifterna i denna publikation framställs eller för eventuella fel som kan förekomma trots noggrann förberedelse och kontroll.

Innehållet i denna publikation återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens hållning.

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2016

ISSN 1725-8170

© Europeiska unionen, 2016

Kopiering tillåten med angivande av källan.

(*) Rättigheterna till bilderna i fråga beviljas endast för användning i tidningen *Panorama* (nummer 58) och inte för annan användning; inom ramen för *Panorama* 58 och dess språkversioner får bilden återges – bilden får inte återges i andra syften.

För användning/återgivning av upphovsrättsskyddat tredjepartsmaterial som anges som sådant måste tillstånd erhållas från upphovsrättsinnehavaren.

Tryckt i Belgien

Denna tidning finns tryckt på engelska, franska, tyska, bulgariska, grekiska, spanska, italienska, polska och rumänska på återvunnet papper.

Den är tillgänglig online på 22 språk på:
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/panorama-magazine/

Innehållet i detta nummer slutfördes i augusti 2016.

PHOTOGRAPHS (PAGES):

Cover: © iStock, albertogardin

Sida 4: © iStock, Kaycco

Sida 7: © iStock, standret

Sida 8: © Martijn Beekman

Sida 6, 9, 10, 11, 12, 28, 29, 30, 36, 43:

© Europeiska kommissionen

Sida 14: © iStock, RicoK69

Sida 16, 17: © RWMC Ljubljana

Sida 20: © iStock, knape, © Norra Österbottens förbund

Sida 21: © iStock, Alvaro Arroyo, © Byrån för

sammanhållning och utveckling

Sida 23: © iStock, Delpixart, © Region Languedoc

Roussillon Midi Pyrénées

Sida 24: © iStock, Borisb17

Sida 25: © Stockholms län

Sida 26, 27: © Črt Slavec - Statskontoret för utveckling och

europaisk sammanhållningspolitik, Slovenien

Sida 31: © Diritti a Scuola

Sida 32: © Living Lab

Sida 30, 33: © Thinkstock, fotoember

Sida 35: © Apuliens regionförvaltning

Sida 37: © Thinkstock, Creatas Images

Sida 39: © Ministeriet för ekonomisk utveckling, Polen, ©

Statskontoret för utveckling och

europaisk sammanhållningspolitik, Slovenien, © FEDER

Luxemburg, © Lissabon 2020

Sida 40: © Marjorie Jouen

Sida 41: © iStock, RoBeDeRo

Sida 42: © Regionkommittén

Sida 45: © Balestrate kommun

Sida 46, 47: © Mobiel Erfgoed Centrum

Sida 48: © e-prescription

Page 49: © Baltic COMPASS

AGENDA

10-13 OKTOBER

Bryssel (BE)

Europeiska veckan för regioner och städer
(inkl. RegioStars-ceremonin)

3-4 NOVEMBER

Bratislava (SK)

5:e årliga forumet för EU:s strategi för
Donauregionen

8-9 NOVEMBER

Stockholm (SE)

7:e strategiforumet för EU:s strategi för
Östersjöregionen

30-31 MARS 2017

Bryssel (BE)

Forum för de yttersta randområdena

26-27 JUNI 2017

Bryssel (BE)

Sammanhållningsforum

HÅLL DIG UPPDATERAD

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
#CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyRegion

flickr.com/euregional

RegioNetwork

yammer.com/RegioNetwork

[ec.europa.eu/commission/2014-2019/
cretu_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)
@CorinaCretuEU

Mer information om dessa evenemang finns i avsnittet Kalendarium på webbplatsen Inforegio:
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/events/

Publikationsbyrå

Europeiska kommissionen,
generaldirektoratet för regional- och stadspolitik
kommunikationsavdelningen – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bryssel
E-post: regio-panorama@ec.europa.eu